

**T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ORMANCILIK ALANINDA YAPILMIŞ OLAN LİSANSÜSTÜ TEZLER:
ORMAN EKONOMİSİ MERKEZLİ BİR İÇERİK ANALİZİ**

FATMANA DAĞ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ İDRİS DURUSOY**

DÜZCE, 2019

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORMANCILIK ALANINDA YAPILMIŞ OLAN LİSANSÜSTÜ
TEZLER: ORMAN EKONOMİSİ MERKEZLİ BİR İÇERİK
ANALİZİ

Fatmana DAĞ tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi İdris Durusoy
Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi İdris Durusoy
Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Bekir KAYACAN
İstanbul Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar Selman GÜLTEKİN
Düzce Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 19/07/2019

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

19 Temmuz 2019

Fatmana DAĞ

TEŞEKKÜR

Tez konusunun belirlenmesinden yöntem seçimine, istatistiki analizden içerik analizine varıncaya kadar yüksek lisans tez çalışmamın tüm aşamalarında bana rehberlik eden değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi İdris DURUSOY'a teşekkür ederim.

Yüksek lisans çalışmalarım boyunca fikir ve bilgilerini benimle paylaşan, tecrübelerini bana aktaran Dr. Öğr. Üyesi Yaşar Selman GÜLTEKİN ve Doç. Dr. Tarık GEDİK hocalarıma teşekkür ederim. Jüri üyesi olarak tezime katkı sağlayan Doç. Dr. Bekir KAYACAN'a müteşekkirim.

Çalışmalarım esnasında fikir ve görüşlerinden yararlandığım doktora öğrencisi Yasir DOĞAN'a, Orman Yüksek Mühendisi Resviye ÖZTÜRK'e ve çalışma arkadaşlarım Güllizar ÖZYURT, Oğuzhan Bozkurt MEŞE'ye teşekkür ederim.

Yaşamım boyunca bana maddi manevi olanaklardan yararlanma imkânı veren canım aileme sonsuz şükran ve minnetlerimi sunarım.

19 Temmuz 2019

Fatmana DAĞ

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	viii
KISALTMALAR.....	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR ÖZETİ.....	4
2.1. İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMALARI	4
2.2. SÖZBİLİMSEL HAREKET ANALİZİ	6
3. MATERYAL VE YÖNTEM	9
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	13
4.1. ORMANCILIKLA İLGİLİ FARKLI BÖLÜMLERDE YAPILMIŞ TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ	13
4.1.1. İçerik Analizi Bulguları	13
4.1.2. İçerik Analizi İstatistikleri	16
4.2. ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER	18
4.2.1. İçerik Analizi Bulguları	18
4.2.2. İçerik Analizi İstatistikleri	25
4.3. ORMAN EKONOMİSİ ANABİLİM DALINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER.....	31
4.3.1. Orman Hukuku Bilim Dalı İçerik Analizi	31
4.3.2. Orman Ekonomisi Bilim Dalı İçerik Analizi	36
4.3.3. Ormanlık Politikası Bilim Dalı İçerik Analizi	41
4.4. ORMAN EKONOMİSİ BİLİM DALINDA YAPILAN TEZLERİN HAREKET ANALİZİ	45
4.4.1. Hareketlerin Bulunma Sıklığı	45
4.4.2. Hareket Büyüklükleri	47
4.4.3. Hareketlerin Birlikte Bulunma Durumları	48
4.4.4. Hareket Düzeni.....	52
4.4.5. Hareket Analizi İstatistikleri.....	54
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	59
6. KAYNAKLAR	62
7. EKLER	65

7.1. EK 1: ANABİLİM DALLARI KELİME BULUTLARI.....	65
ÖZGEÇMİŞ.....	69

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 4.1. Orman mühendisliği bölümü kelime bulutu.	19
Şekil 4.2. Anabilim dalları yüzde dağılımları.	20
Şekil 4.3. Ormancılık hukuku bilim dalı kelime bulutu.	35
Şekil 4.4. Orman ekonomisi bilim dalı kelime bulutu.	40
Şekil 4.5. Ormancılık politikası bilim dalı kelime bulutu.	44
Şekil 4.6. Hareket büyüklüklerinin tez türleri ve farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.	47
Şekil 7.1. Orman amenajmanı AD kelime bulutu.	65
Şekil 7.2. Orman botaniği AD kelime bulutu.	65
Şekil 7.3. Orman Entomolojisi ve koruma AD kelime bulutu.	66
Şekil 7.4. Orman inşaatı, jeodezi ve fotogrametri AD kelime bulutu.	66
Şekil 7.5. Havza amenajmanı AD kelime bulutu.	67
Şekil 7.6. Silvikültür AD kelime bulutu.	67
Şekil 7.7. Toprak ilmi ve ekolojisi AD kelime bulutu.	68
Şekil 7.8. Orman ekonomisi AD kelime bulutu.	68

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 3.1. Araştırma yazılarının özet bölümlerine ait yapılar.	11
Çizelge 3.2. Özet çözümlemesi için kullanılan model.	12
Çizelge 4.1. Farklı enstitülerde yapılmış tezlerin bölümlere göre dağılımı.	14
Çizelge 4.2. Farklı bölümlerdeki tezlerin üniversiteler bazında bulguları.	15
Çizelge 4.3. Tez türüne göre tanımlayıcı istatistikler.	17
Çizelge 4.4. Unvana göre tanımlayıcı istatistikler.	18
Çizelge 4.5. Orman mühendisliği bölümünün üniversitelere göre dağılımı.	21
Çizelge 4.6. Orman mühendisliği en sık kullanılan kelime dizilimleri.	22
Çizelge 4.7. Anabilim dalları için en sık kullanılan sözcük dizilimleri.	23
Çizelge 4.8. Anabilim dalları ortak kelime dizilimi sayıları.	25
Çizelge 4.9. Orman mühendisliği bölümü tez türüne göre tanımlayıcı istatistikler.	26
Çizelge 4.10. Orman mühendisliği unvana göre tanımlayıcı istatistikler.	28
Çizelge 4.11. Anabilim dallarına göre tanımlayıcı istatistikler.	30
Çizelge 4.12. Ormancılık hukuku konu sıklığı ve yüzdesi.	32
Çizelge 4.13. Ormancılık hukuku konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.	33
Çizelge 4.14. Ormancılık hukuku tez türlerine göre çalışılan konuların dağılımları.	34
Çizelge 4.15. Ormancılık hukuku bilim dalı en sık kullanılan kelimeler.	36
Çizelge 4.16. Orman ekonomisi bilim dalı konu sıklığı ve yüzdesi.	37
Çizelge 4.17. Orman ekonomisi konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.	38
Çizelge 4.18. Orman ekonomisi lisansüstü tez türlerine göre konuların dağılımı.	39
Çizelge 4.19. Orman ekonomisi bilim dalı en sık kullanılan kelimeler.	40
Çizelge 4.20. Ormancılık politikası konu sıklığı ve yüzdesi.	41
Çizelge 4.21. Ormancılık politikası konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.	42
Çizelge 4.22. Ormancılık politikası konularının tez türlerine göre dağılımı.	43
Çizelge 4.23. Ormancılık politikası bilim dalı en sık kullanılan kelimeler.	44
Çizelge 4.24. Zaman dilimlerine göre hareketlerin bulunma sıklığı ve yüzdesi.	46
Çizelge 4.25. Tez türlerine göre hareketlerin bulunma sıklığı ve yüzdesi.	47
Çizelge 4.26. Tüm tezlerin için hareketlerin birlikte bulunma durumları.	49
Çizelge 4.27. Yüksek lisans tez türü için hareketlerin birlikte bulunma durumları.	50
Çizelge 4.28. Doktora tez türü için hareketlerin birlikte bulunma durumları.	51
Çizelge 4.29. Yıllara göre hareketlerin birlikte bulunma durumları.	51
Çizelge 4.30. Orman ekonomisi tez özetleri hareket düzeni.	53
Çizelge 4.31. Yüksek lisans tez özetleri hareket düzeni.	54
Çizelge 4.32. Hareket büyüklüklerine dair tanımlayıcı istatistikler.	54
Çizelge 4.33. Tez türlerine göre hareket büyüklüğü istatistikleri.	55
Çizelge 4.34. Hareket büyüklüğü bakımından tez türlerinin karşılaştırılması.	56
Çizelge 4.35. Danışmanın unvanına göre hareket büyüklüğü istatistikleri.	57
Çizelge 4.36. Zaman dilimlerine göre hareket büyüklüğü istatistikleri.	58

KISALTMALAR

AD	Anabilim Dalı
DOI	Devlet Orman İşletmesi
FSC	Forest Stewardship Council
OBM	Orman Bölge Müdürlüğü
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
STÖ	Sivil Toplum Örgütleri
UTM	Ulusal Tez Merkezi
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu

ÖZET

ORMANCILIK ALANINDA YAPILMIŞ OLAN LİSANSÜSTÜ TEZLER: ORMAN EKONOMİSİ MERKEZLİ BİR İÇERİK ANALİZİ

Fatmana DAĞ
Düzce Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi İdris DURUSOY
Temmuz 2019, 68 sayfa

Bilimsel araştırmalar içerisinde lisansüstü çalışmalar önemli bir yere sahiptir. Ülkeler araştırma politikalarına göre belirlenen öncelikler paralelinde ihtiyaç duyulan alanlarda lisansüstü çalışmaların yapılmasını teşvik etmektedir. Bu tez çalışmasında Türkiye’de ormancılık ve orman mühendisliği alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tez özetlerinin içerik analizi yapılmıştır. YÖK tez veri tabanında yer alan tez özetleri araştırmanın materyalini oluşturmuştur. Tez özetlerinin içerik analizi için bu maksatla hazırlanan içerik analizi yazılımından yararlanılmıştır. Yapılan tezlerin biçimsel içerik analizinin yanında, orman ekonomisi anabilim dalı için tez özetlerinin konu temelli içerik analizi farklı zaman dilimleri için mukayeseli olarak tespit edilmiştir. Orman ekonomisi alanında tez özetlerinin sözbilimsel hareket analizi de gerçekleştirilmiştir. Böylece, ormancılıkta araştırma politikalarının tespitine hizmet edecek sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Tez özetleri, Orman ekonomisi, İçerik analizi, Sözbilimsel analiz.

ABSTRACT

GRADUATE THESIS IN FIELD OF FORESTRY: A FOREST ECONOMICS FOCUSED CONTENT ANALYSIS

Fatmana DAĞ

Düzce University

Graduate School of Natural and Applied Sciences, Department of Forest Engineering

Master's Thesis

Supervisor: Assist. Prof. Dr.İdris DURUSOY

July 2019, 68 pages

Graduate studies are an important genre of scientific research. Countries encourage postgraduate studies in selected fields in line with priorities of research policies. This study conducted the content analysis of the in the field of forestry and forest engineering in Turkey and abstracts of the master's and doctoral dissertations. The thesis summaries in YÖK thesis database were formed the material of the research. A content analysis software was used for the content analysis of the thesis abstracts. Besides the structural content analysis of the theses, the subject-based content of the thesis abstracts for the department of forest economics has been analyzed comparatively for different periods. The study also dealt with the rhetorical move analysis of thesis abstracts in field of forest economics. Thesis provided results that will help setting research policies in forestry.

Keywords: Thesis abstracts, Forest economics, Content analysis, Rhetorical analysis.

1. GİRİŞ

Herhangi bir çalışma için bilimsel bilginin uygulayıcı kitlelere yayılmasındaki temel araçlar bilimsel yayınlardır. Ormancılık alanında yapılmış bilimsel yayınlar; Türkiye Ormancılığı'nın sorunları ve bu sorunların çözüm yöntemleri üzerine, gerekli bilgi birikimini hedef kitlelere aktarmayı amaçlamaktadır. Yayımlanan araştırmaların sonuçları, orman kaynakları yöneticilerine, yönetimi iyileştirmek için ihtiyaç duydukları bilgiyi sağlayarak, ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilirliğinde karşılaşılan zorlukların aşılmasına yardımcı olacaktır. Ormancılık alanında yapılan bilimsel araştırmaların bütüncül değerlendirilmesi maksatlı içerik analizi, araştırmaların güçlü yönlerinin ve boşluklarının tespit edilmesini sağlayacaktır (Nunez-Mir ve diğ., 2017).

Bilimsel bilginin kitlelere ulaşmasında lisansüstü tezler önemli bir yere sahiptir. Lisansüstü düzeydeki tezlerin yazılmasında özet metnin yapısı dikkat edilmesi gereken bir unsurdur. Özet metinleri, kısa ve tam metnin özünün bulunduğu kesin bilgi içeren yapıdadırlar. Hyland (2000)'a göre, okuyucunun okuduğu ilk kısım özet olup, okuyucunun metni okuma ya da okumama kararı vermesinde etkili olabilir. Bilimsel bir metin olarak tez özetlerinin yazılmasına da azami önem verilmelidir.

Her ne kadar tez özetleri ve makaleler, uzunluk ya da okuyucu kitlesi gibi bazı yönlerden farklı olsa da amaçları benzer olup, okuyucuya bilgi vermeyi hedeflemektedir (Ren ve Li, 2011). Akademik metinlerin özetleri, makalenin tam metnine göre daha geniş kitlelerce okunur. Makalenin tamamına bakmadan okunması gerekip gerekmediğine karar vermede okuyuculara yardımcı olur. Özetlerin rolü birçok akademik alanda giderek daha önemli bir hale gelmiştir (Berkenkotter ve Huckin, 1995; Hyland, 2000).

Özetlerin bazı durumlara göre uzunluğu ve içeriği değişebilir. Akademik dergilerde başlıktan sonra normal olarak karşımıza özet çıkar. İyi özetlerin “son derece yapılandırılmış, özlü ve tutarlı” olduğu varsayılmaktadır (Cremmins, 1982). Zaman kısıdı, bir araştırmacının ilgi alanlarında tüm makaleleri okumasına olanak vermez. Yayımlanan bilgilerin artmasıyla makalenin tamamını okumaya olan ilgi azalır. Özet metinlerinin akademik yayınlar içindeki bu önemli rolü de, özet metinleri üzerine içerik

ve sözbilimsel analiz çalışmalarının gerekliliğini göstermektedir (Hieng-hiong, 2004).

Yayınlanan araştırmaların değerlendirilmesi ve araştırma trendlerinin belirlenmesinde; “içerik analizi” olarak bilinen ve belirli bir söylem gövdesindeki anlamları sistematik ve nicelik olarak karakterize etmeye çalışan bir teknik geliştirilmiştir (Kaplan, 1943).

Bir araştırma yöntemi olarak, bu bilimsel araştırma tekniğin en önemli avantajı, iletişim içeriğinin doğru bir şekilde anlaşılmasını ve yinelenebilirliğini sağlamasıdır (Berelson, 2000). İçerik analizi, araştırma sürecinde çıkarımsal veya sonuç odaklı deneysel temelli bir yöntemdir. İçerik analizi, metinlerden (veya anlamlı olabilecek diğer kaynaklardan) kullanım bağlamlarına kadar yinelenen ve geçerli çıkarımlar yapmaya yarayan bir araştırma tekniğidir. Bir teknik olarak, içerik analizi özel yöntemleri içerir (Krippendoffi, 2004).

İçerik analizi, kayıtlı ya da yazılı iletişimdeki sembolik içeriklerin sınıflandırılarak sistematik bir şekilde araştırma yöntemidir (Berelson, 2000; Stemler, 2001). Janis (2009) bu araştırma tekniğini pratik içerik analizi, anlamsal içerik analizi ve işaret araç analizi olarak üç kategoride sınıflandırmıştır. Pratik içerik analizi, mesajların olası nedenleri veya etkileri ile sınıflandırıldığı yöntemdir. Anlamsal içerik analizi, mesajların anlamlarına göre sınıflandırılması işlemidir. İşaret aracı analizi “ölçmek istediğini belirli bir işaret aracının sıklıkta ortaya çıktığını” ölçer (Janis, 2009).

Bilimsel metinlerin sözbilimsel incelenmesinde, Swales (1981) tarafından önerilen hareket çözümlemesi yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Hareket (move), dilbilimsel özellikleriyle tekdüze yönelime kavuşan ve söyleminin içeriğini yansıtan metin birimi olarak tanımlanmaktadır (Nwogu, 1997). Swales (2012) hareketin işlevselliğine vurgu yaparak, özel bir iletişim işlevi olan söylemsel birimi olarak tanımlar. Ayrıca, kendi anlam ve işlevi olan metin birimi (Kanoksilapatham, 2007), tüm metin tutarlılığına katkı sağlayan işlevsel birim (Lorés, 2004), yazarın amacı ile ilintili anlamsal metin birimi (Amnuai, 2019) gibi farklı tanımlamalar yapılmaktadır.

Araştırma özetlerinin sözbilimsel hareket çözümlemesi bir taraftan özetlerde sunulan bilgilerin incelenmesini sağlarken, öte yandan farklı zaman aralıklarında özetlerin biçimsel değişimini ortaya koyabilir (Rashidi ve Meihami, 2018). Hareket çözümlemesi çalışmaları genel olarak; önem düzeyi, büyüklük, düzen ve sözcük özellikleri olmak üzere dört sınıfta toplanabilir. Hareketin önem düzeyi veya gereklilik düzeyi üzerine çalışmalarda, örneğin özet metinlerinin ne kadarında yöntem hareketine yer verildiğine

bakılmakta, büyüklük üzerine çalışmalarda ise hareketteki sözcük sayısı incelenmektedir. Hareketin düzeni çalışmaları hareketlerin hangi sıralamayla verildiğine odaklanırken, sözcük özelliklerini inceleyen çalışmalarda ise dilbilgisi, kullanılan sözcükler, zaman, kipler gibi boyutlar incelenmektedir (Can, Karabacak ve Qin, 2016).

Ormancılık alanında yapılan tez özetlerinin biçimsel içerik analizini yapmayı amaçlayan bu çalışmada; ormancılık alanında yapılmış tez özetlerinin biçimsel özelliklerinin analizi, orman ekonomisi anabilim dalında yapılmış lisansüstü tez özetlerinin içerik analizi ve orman ekonomisi alanındaki lisansüstü tez özetlerinin sözbilimsel (retorik) hareket çözümlemesi yapılmıştır.

Literatür araştırması yapıldığında ormancılık alanında içerik analizi tekniği ve sözbilimsel (retorik) hareket analizi ile yapılmış çalışmanın bulunmadığı belirlenmiştir. Bu sebeple literatürdeki bu boşluğun kapatılması hedeflenmiş olup, tez çalışmasının sonuçları ormancılık araştırma politikalarının belirlenmesine de rehberlik edebilecektir.

Ormancılık ve orman mühendisliği konusunda farklı üniversitelerde yapılan lisansüstü tezlerin; sayfa sayısı, özet uzunluğu, anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, tez başlığı uzunluğu gibi biçimsel özelliklerinin, yüksek lisans ve doktora tez türleri akademik unvanlara göre değişimi incelenmiştir. Ayrıca bu biçimsel özelliklerin orman mühendisliği anabilim dallarına göre değişimi de incelenmiştir. Anabilim dalları bazında tez özetlerinin içeriğini yansıtan kelime bulutu analizleri de yapılmıştır.

Ardından orman ekonomisi anabilim dalında (ekonomi, politika ve hukuk) yapılmış tez özetlerinin, konu kodlamalı içerik analizi çalışması yapılarak, çalışma konularının zamansal değişimi incelenmiştir. Orman ekonomisi alanında tez özetlerinin sözbilimsel hareket analizi gerçekleştirilmiştir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

2.1. İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMALARI

Çelik (2016), yenilikçilik konusunda yaptığı çalışmada 2000-2015 yılları arasında yazılmış YÖK'ün tez merkezinde erişime açık 100 adet doktora tezini incelemiştir. Yenilikçilik konusunda en fazla tezin Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı İşletme Anabilim Dalı'nda yapılmış olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda incelenen 100 adet doktora tezi içerisinde 59'u İşletme Anabilim Dalı'na bağlıdır. Üniversiteler içerisinde ise en fazla İstanbul Üniversitesi bünyesinde çalışmaların yapılmış olduğu belirlenmiştir. Analize konu edilen doktora tezleri içerisinde anket yönteminin en fazla kullanılan yöntem olduğu saptanmıştır.

Daloğlu (2013), yaptığı “Lise Tarih Dersi Kitaplarında Yer Alan Milli Kimlik Kavramının İçerik Analizi (1939-1950)” adlı tez çalışmasında 1939-1950'yi kapsayan dönemde tarih dersi için millet, vatan, devlet, kahramanlık, milli simgeler, dil, din, bağımsızlık, kültür gibi kavramları irdeleyerek içerik analizi yapmıştır. Çalışmada tarih eğitimi dönemler bazında ele alınarak kimlik çeşitleri ve milli kimlik kavramları üzerinde durulmuştur. Araştırma yöntemi olarak tarama yöntemi kullanılmış ve çalışma evrenini liselerde 1-2 ve 3. sınıf tarih ders kitapları oluşturmuştur. Veriler içerik analizi kapsamında nitel ve nicel yöntemler olarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda tarih ders kitaplarının; (1) yeni bir millet ve kimlik inşası, (2) batılılaşma; hedefleri doğrultusunda şekil aldığı söylenebilir. Ulaşılan diğer bir sonuç ise vatani korumak milli değer olarak belirlenmiştir.

Özdemir (2019), yaptığı tez çalışmasında YÖK Elektronik tez arşivinde bulunan Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi ve Yetenek Yönetimi alanında yapılmış tezleri incelemiştir. 2007-2017 yılları arasında yapılmış 85 lisansüstü tez içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Tezler, işletme stratejisi uyumu, işletme stratejisinin insan kaynakları, yetenek yönetimi, örgüt performansı, personel performansı ilişkileri bakımından sınıflandırılmıştır. İşletme stratejisi tespiti doktora tezlerinde rastlanmazken yüksek lisans tezlerinin 3 tanesinde tespit edilmiştir. İnsan kaynakları uyumunun iş-işçi

performansına olumlu etki yaptığı sonucuna ulaşılırken, yetenek yönetimi, örgüt performansı, personel performansı hakkında olumlu ya da olumsuz bir değerlendirme olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yetenek yönetimi uygulamalarının finans ve turizmde ön plana çıktığı görülmektedir.

Aygül (2016), vitray sanatçılarının elde ettikleri çalışmalardan biçim ve içerik analizi yapmıştır. Tezde vitrayın tasarımı, uygulama alanı, vitrayın yerleştirileceği mekânla olan mimarisi, cama aktarılan resimlerin ve renklerin seçimi vb. konularında çok yönlü bir analiz görmek mümkündür. Vitrayın başarılı sonuçlar vermesi için sanatçının malzemeyi kullanma becerisi ve uygulama alanının çevreyle olan uyumunun iyi olması gerekmektedir. Özellikle boyutu büyük çalışmalar için kendi ağırlığını taşıması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yağız ve diğ. (2016) yaptıkları “Türkiye’de ELT araştırması: Yayınlanan makalelerin seçilen özelliklerinin içerik analizi” adlı çalışmada 2005-2015 yılları arasında ULAKBİM veri tabanından ve uluslararası ölçekte ulaşılabilen 274 makaleden derlenen veriler kullanılmıştır. Çalışmada makalelerdeki metodolojik eğilimleri tanımlamaya ve ölçmeye çalışan açıklayıcı bir içerik analizi kullanılmıştır. Ancak makalelerin analize dâhil edilebilmeleri için çalışmaların bir yöntembilime sahip olmaları ve Türk araştırmacılar tarafından yapılmış olması gerekmektedir. Analizde; tanımlamalar, konular, yöntemler, veri toplama araçları, örneklem, örneklem büyüklükleri ve veri analiz yöntemleri gibi yedi bölümden oluşan ve açıklayıcı bilgiler sağlayan bir form kullanılmıştır. Veriler SPSS 20.0’a aktarılıp test edilmiştir. Araştırma sonucunda Türk ELT araştırmacılarının çoğunlukla dil öğrenme ve öğretme ile ilgilendiklerini ve çıkarımsal analizlere kıyasla daha sık tanımlayıcı araçlar ve analiz yöntemleriyle sıkça nicel araştırma tekniklerini kullandıkları belirlenmiştir.

Kiliç-Çakmak ve diğ. (2013) yaptığı bir başka çalışmada, 2011 yılında Uluslararası Sosyal Bilimler Atıf Dizini’nde (SSCI) yayınlanan 600 makale; yöntem, veri toplama araçları, örnekleme ve veri analizi yöntemi açısından incelenmiştir. Eğitim teknolojisi konusunda yayınlanmış makalelerin içerik analizini yapmak için Makale İnceleme Formu kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre en sık kullanılan araştırma yöntemi nicel yöntemlerdir. Analizler, tanımlayıcı, çıkarımsal ve nitel olarak sınıflandırılmıştır. Bunlardan en sık kullanılanı tanımlayıcı istatistiklerdir. Bu dergilerde yayınlanan makale sayıları incelendiğinde en fazla makale C&E (Computers & Education)’de

yayınlandığı ve onu TOJET (Turkish Online Journal of Educational Technology)’in takip ettiği görülmektedir. Veri toplama araçları arasında en sık kullanılan yöntem anket, tüm dergilerde en çok tercih edilen örnekleme yöntemi uygun örnekleme yöntemidir.

Wang (2011)’ın yaptığı tez çalışmasıyla; “Reklamcılık ve İçerik Analizi” anahtar kelimeleri kullanılarak Ocak 2006-Ocak 2011 tarihleri arasında yayınlanan iletişim konulu bildiri özetlerinde yöntem bölümünün içerik analizi yapılmıştır. 41 dergiden 91 makale çalışmanın evrenini oluşturmuştur. İçerik analizi çalışmalarının çoğunda, güvenilirlik değerlendirme verilerini ve nihai verileri kodlamak için 2 kodlayıcı kullanılmıştır. Sonuçlar, içerik analizi makalelerinin %84,6’sının nicel yöntemlerle olduğunu ve %15,4’ünün aynı anda başka yöntemler içerdiğini göstermiştir. Son 5 yılda araştırma yapmak için birincil ortam olarak seçilen araştırma örneğinin %36,3’ü televizyon olarak seçilmiştir. Dergiler ve internet, araştırmacıların içerik analizi tekniği ile analiz etmeleri için ikinci ve üçüncü elverişli ortamlardır, çalışılan makalelerin yüzdesinin sırasıyla %20,9 ve %16,5 olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, makalelerin %23,1’i birden fazla medya türü içermektedir.

2.2. SÖZBİLİMSEL HAREKET ANALİZİ

Koçbaş (2006), yaptığı tez çalışmasında çocukların derleme yazma becerilerindeki gelişimi görmek amacıyla bağdaşıklık (giriş, gelişme, sonuç gibi yapısal bölümleri) ve bağlılık gibi değerleri sözbilimsel işlevler açısından değerlendirmiştir. 5., 7., 9. sınıf ve üniversite öğrencilerinden oluşan her yaş grubundan 20 deneğe “kişiler arası problemleri” konu alan bir film izletilerek bu konu hakkında derleme yazması istenmiştir. Küçük yaştaki deneklerin yazdığı metinlerin yapısal çözümlemesinin yapılabilmesi için bütün bölümlerin birbiriyle ilişkileri incelenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Metinlerdeki bağlılık; metin içi göndergeler ve çıkarımlar bağlaçlar, sözcükler, zaman, görünüş ve kip belirten ekler açısından değerlendirilmiştir. Nitekim çıkarım ve göndergeler, zaman görünüş ve kip ekleri giriş-gelişme-sonuç bölümlerine göre şekillenirken, bu bölümlerin belirlenmesinde etkili olduğu görülmüştür. Yani metin içinde, bağdaşıklık ve bağlılık oluşturma becerileri birbiriyle ilişkilidir.

Retorik yapının araştırıldığı bir başka tezde (Koca, 2019), İngiliz Dil Edebiyatı’na kayıtlı lisansüstü Türk öğrencilerinin ders aşamasında yazdıkları yayımlanmamış

makalelerinde yer alan tartışma bölümleri incelenmiştir. Bu kapsamda 45 öğrencinin yazdığı 58 deneme çalışması 35.437 kelimelik tartışma bölümü analiz edilmiştir. Araştırmanın temel amacı, tartışma adımlarının makalelerdeki sıklığını saptamak ve tartışma adımlarının öneminin metinlere ne derece yansıdığını görmektir. Tezler arasında anlamlı farkları belirlenmek için ki kare testinden yararlanan araştırmacı, tartışma bölümüne verilen önemi anlamakta kullanılan algıyı saptamak için 4 dereceli bir likert ölçeği geliştirmiştir. Araştırma sonucunda, doktora öğrencilerinin “atıf yapma” oranının yüksek lisans öğrencilerine oranla istatistiksel olarak daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Likert ölçeğiyle yapılan analizde ise tartışma bölümüne önem verdikleri saptanmıştır.

İçerik ve söylem analizinin birlikte yer verildiği tezde Aytekin (2018), Hürriyet ve Cumhuriyet gazetelerinde yayınlanan köşe yazılarıyla 24 Ocak kararlarının nasıl aktarıldığı üzerine tartışılmıştır. İçerik analiziyle kullanılan kelimelerin sıklığı belirlenmiştir. 24 Ocak öncesi ve sonrasında, kullanılan kelimelerin sıklığının ekonomik uygulamalarla ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Her iki gazetenin farklı bakış açılarına sahip olmalarına rağmen 24 Ocak öncesi ve sonrası aynı görüş etrafında toplandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Retorik hareketler üzerine bir karşılaştırma çalışması da Ren ve Li (2011) tarafından yapılmıştır. Çalışmada iki veri setinden yararlanılmıştır. 2007 yılında derlenen dilbilimsel alanda 25 özet ve Çin’deki beş farklı üniversiteden alınan İngilizce dilbilim alanındaki 25 yüksek lisans tezi derlenmiştir. Hyland (2000)’ın Retorik Hareket Çözümlemesi (giriş, amaç, yöntem, ürün ve sonuç) analize uygulanmıştır. Güvenirlilik testi için iki kişinin hareket analizi kodlamaları yapması istenmiştir. Çin’deki Yüksek Lisans İngilizce tezlerinde özetlenen söylemleri ve uygulamalı dilbilimsel yayınları karşılaştıran bu çalışma, bu disiplindeki özetlerinin retorik amacını yerine getirmede öğrenci yazarların ve uzman yazarların farklı uygulamalarını incelemiştir. Özetlerin geliştirilmesindeki beş temel retorik hareketin tümü hem uzmanların hem de öğrenci yazarların yazdığı özetlerde yaygın olarak bulunsa da, uzmanlar makalelerini en iyi şekilde tanıtmak için retorik hareketleri kullanmada daha seçici olma eğilimindeyken, öğrenci yazarlar bunlarla sınırlama eğilimindedir.

Hieng-hiong (2004)’un, 80 tane akademik makaleyi incelediği bir başka makale örneğinde, özetlerin yapısal durumları incelenmiştir. 80 tane araştırma verisinin 50

tanecini fen bilimleri alanında Tayvan'lı doktora öğrencilerinin kaleme aldığı akademik dergilerde yayınlanan özetlerden, 30 tanesi de alandaki yabancı bilim insanlarının makalelerinden derlenmiştir. Hyland (2000)'ın retorik analiz modeli (giriş, amaç, yöntem, ürün, sonuç) aynen kullanılırken ürün ve sonuç kısmı aynı kategoride ele alınmıştır. Ek olarak yine beş bölümden oluşan analiz modeline “gerekli bilgi” kısmı eklenmiştir. Öğrencilerin özetlerinde çoğunluğun beş bölümü de içermediği ve gerekli bilgiyi daha az verme eğiliminde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı bilim insanlarının özetlerinde ise yöntem bölümünün ağırlıkta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kawase (2018), Avustralya, Kanada, İngiltere ve ABD'de üretilen 20 tane uygulamalı dilbilim alanındaki doktora tezleri ve diğer disiplinlerdeki yapılmış olan tezlerin giriş yapısını retorik olarak incelemiştir. Uygulamalı dilbilim konusundaki doktora tezlerini yazan yazarların çoğu giriş paragrafını çeşitli bölümlere ayırmışlardır. Uygulamalı dilbilim konusunda yazılan tezlerin giriş kısımlarında, problemler ve ihtiyaçlar kısmına daha az yer verme eğilimindeyken; araştırma soruları, araştırma materyalinin açıklaması ve geçmiş çalışmaların incelenmesi gibi içerikleri daha fazla yer verme eğiliminde olduğu belirlenmiştir.

Retorik sınıflandırmanın ve yazarın tutumunun araştırıldığı bir başka makalede (Dzung Pho, 2008) 3 dergiden 30 makale özeti incelemeye konu edilmiştir. İncelenen özetler, eğitim teknolojileri ve dilbilimsel uygulama alanındadır. İncelenen iki disiplinde de şu üç zorunlu hareketin olduğu gözlemlenmiştir; (1) araştırmanın sunumu, (2) yöntem, (3) sonuçların gösterilmesi. Sonuçlara göre dilbilimsel özellikleri güçlü olan (örnek vermek gerekirse dilbilgisi özellikleri zamanlar ve çekimler gibi), özetlerin diğerlerine göre daha ön plana çıktığı görülmüştür.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

İçerik analizi, kaynakların belirlenmesinde güçlü bir araç olabilir. Ayrıca belgelerdeki eğilimleri ve kalıpları inceleme açısından yararlıdır ve kullanılabilir (Stemler, 2001). Bu belgeler, araştırmaya konu olabilecek tüm metinler olabilir. Bu araştırmanın kapsamını YÖK (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı)’ün Ulusal Tez Merkezi (UTM) sayfasından ulaşılan tezler oluşturmaktadır. Bu kapsamda UTM’de “Ormancılık ve Orman Mühendisliği” konu bazlı sorgulama sonucunda 1972-2018 yılları arasında yapılmış 2679 adet teze ulaşılmıştır. Ayrıca UTM’de anabilim dalı sorgulamasında “Orman Mühendisliği Anabilim Dalı” aramasıyla ilave 82 teze daha ulaşılmış olup, toplamda incelemeye tabi tutulan tez sayısı 2761 olmuştur.

UTM’de yapılan konu esaslı aramalarda 2000 tane lisansüstü tez görüntülenebilmektedir. Aramalarda yıl esaslı sorgulama yapılarak karşılaşılan 2000 tezin görüntülenmesi sınırlılığı aşılmıştır. Böylece yapılmış ilk tezlere ulaşılmıştır. Çalışmada tezlerin biçimsel özelliklerinden; tez numarası, yazar, yıl, tez adı, üniversite, dil, tez türü, konu, özet, anahtar kelimeler, danışman ismi ve sayfa sayısı incelenmiştir. Tezlerin anabilim dalının belirlenebilmesi için YÖK Akademik Arama ağ sayfasından danışman ismi sorgulaması yapılmıştır. Bu bilgiler ışığında, elde edilen tezlerin anabilim dalına göre sınıflandırması yapılmıştır.

Ormancılık ve orman mühendisliği konulu aramalarda, Orman Mühendisliği’nden farklı bölümlerde yapılmış 839 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerin bir kısmında teze dair tüm verilere erişilememiştir. Tezlerden 71’inin anahtar kelimelerine teze erişiminin yazarı tarafından kısıtlanması (29), anahtar kelimelerine UTM üzerinde yer verilmemesi (35) ve tezin veri tabanı üzerinde yayınlanma izni bulunmaması (7) nedeniyle ulaşılamamıştır. Tezlerin 6 tanesinin yayınlanma izni bulunmaması, 3 tanesinin de tez merkezi üzerinde yer verilmemesi nedeniyle toplam 9 tezin özet metinlerine erişilememiştir. 2 adet doktora tezinin yurtdışı üniversitelerde yapılmış olması ve tez adı ve özetinin İngilizce dilinde olması nedeniyle metin büyüklükleri karşılaştırılması anlamsız olacağı için değerlendirme dışı bırakılmıştır. 9 lisansüstü tezinin danışmanlarının unvanlarına tez merkezi üzerinde yer verilmemiştir.

Orman Mühendisliği Bölümü için 1922 teze ulaşılmıştır. 151 tezin; kullanımı yazar tarafından kısıtlanması (55), özet metninin veri tabanı üzerinde yayınlanma izni bulunmaması (8) ve veri tabanı üzerinde özet metnine yer verilmemesi (88) gibi nedenlerle anahtar kelimelerine erişilememiştir. Bu gruptaki tezlerden özet metinlerine erişilemeyen 19 adet tez bulunmaktadır.

Tezlerde danışmanı birden fazla olanların sayısı 67'dir. Bu tezlerin anabilim dalı ataması ilk danışmanın bulunduğu kadronun bilim dalı esas alınarak belirlenmiştir. Danışmanına veri tabanı üzerinden erişilemediği için anabilim dalı belirlenemeyen 2 tez analizlere dâhil edilmemiştir.

7100 Sayılı Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte "Yardımcı Doçentlik" kadrosu yerine "Doktor Öğretim Üyesi" kadrosu ihdas edilmiştir. Bu nedenle Yrd. Doç. Dr. unvanı yerine Dr. Öğr. Üyesi kullanılmıştır.

İçerik analizi sabırla ve titizlikle çalışmayı gerektiren bir yöntemdir. "Gerçeğin basit okuması" Bilgin (2014)'e göre cezbedicidir ancak yeterli değildir. Bilimsel araştırma teknikleri yoluyla işlevsel kavramlar oluşturmak gereklidir ve bu bağlamda içerik analizi teknikleri de şekillenir. Bu teknikler iki hedefe yöneliktir:

- 1) Kesin bilgi sağlama, kuşkuları giderme.
- 2) Metni zenginleştirme, ufku genişletme. Bilgin (2014)

Krippendorff (2004)'a göre, yapılacak içerik analizi çalışmalarında altı soru ele alınmalıdır:

- Analiz edilecek veriler hangileridir?
- Veriler nasıl tanımlanır?
- İşlenmiş bilginin araştırma evreni nedir?
- Analiz edilen verilerin içeriği nedir?
- Analizin sınırları nelerdir?
- Çıkarımların hedefi nedir?

Hyland (2000) tarafından bilimsel yazıların özet bölümlerinin sözbilimsel çözümlemesi

için 5 hareketten oluşan bir model önerilmektedir. Bu modeldeki hareketler; giriş, amaç, yöntem, ürün ve sonuç olmaktadır. Bu harekete ilişkin adımlar Çizelge 3.1’de verilmiştir. Giriş hareketi, okuyucunun araştırmaya ilgisinin çekilmeye çalışıldığı sonraki bölümlere hazırlık görevi üstlenir. Amaç hareketi, araştırmanın niyetini göstermeye çalışır. Yöntem hareketi, araştırmada ne yapıldığını ve bunların nasıl yapıldığını gösterir. Ürün hareketi, araştırmanın temel sonuç ve bulgularını içerir. Son hareket olan sonuç ise sonuçların yorumlandığı ve çıkarımların yapıldığı yerdir (Durusoy ve Dağ, 2019).

Çizelge 3.1. Araştırma yazılarının özet bölümlerine ait yapılar Hyland (2000).

Hareket 1: Giriş	
Adım 1	Konunun önem ve önceliğinin vurgulanması
Adım 2	Konunun genelleştirilmesi
Adım 3	Terimler, objeler veya süreçlerin tanıtılması
Adım 4	Alanyazındaki bilgi boşluğunun belirlenmesi
Hareket 2 : Amaç	
Adım 1	Doğrudan araştırma amacının belirtilmesi
Hareket 3: Yöntem	
Adım 1	Katılımcıların belirtilmesi
Adım 2	Araç ve ekipmanların sunulması
Adım 3	Süreçlerin ve koşulların tanıtılması
Hareket 4: Ürün	
Adım 1	Ortaya konan ürünün temel özelliklerinin tanıtılması
Hareket 5: Sonuç	
Adım1	Bulgulardan sonuçların çıkarılması
Adım 2	Çalışmanın katkısının değerlendirilmesi
Adım 3	Önerilerin yapılması

Pho (2008) tarafından araştırma özetlerinin çözümlemesi için önerilen modelde ise; araştırmanın konumlandırılması, sunulması, yöntemin tanıtılması, bulguların özetlenmesi ve sonuçların tartışılması olmak üzere yine beş harekete yer verilmiştir. Can vd. (2016) bu modelde hareketlerin isimlendirilmesi ve sonuçların tartışılması içeriğini iki kısma ayırarak uyarlama yapmıştır. Hareketlere dair işlevlere ve kodlama için cevaplanacak sorulara yer verilen bu uyarlanmış model Çizelge 3.2’de verilmiştir. Bu tez çalışmasında uyarlanmış hareket adları olan; giriş, amaç, yöntem, sonuçlar ve

tartışma hareketleri kullanılmış olup, hareket çözümlemesi bulgularına ilişkin tablolarda ilk harfleriyle temsil edilmişlerdir.

Çizelge 3.2. Özet çözümlemesi için kullanılan model; Can vd. (2016), Pho (2008).

<i>Hareket</i>	<i>İşlev/tanım</i>	<i>Cevaplanan soru</i>	<i>Hareket adı</i>
Araştırmanın konumlandırma	Araştırma için zemini hazırlama	Alanda neler biliniyor?	Giriş
Araştırmayı sunma	Amacı, araştırma soruları ve hipotezlerini belirtme	Çalışma ne hakkında?	Amaç
Yöntemi tanımlama	Malzemeler, denekler, değişkenler, süreçler vb. tanıma	Çalışma nasıl yapıldı?	Yöntem
Bulguları özetleme	Ana bulguları raporlama	Araştırmacı neler buldu?	Sonuçlar
Sonuçları tartışma	Sonuçları/bulguları yorumlama ve/veya önerilerde bulunma	Sonuçlar ne anlama geliyor?	Tartışma

İstatistik analizler için SPSS Statistics 24, içerik analizinin çözümlemesi için ise MAXQDA2018 yazılımından yararlanılmıştır. İçerik çözümlemesi çalışmalarının güvenilirliği büyük oranda kodlama işlemine dayanmaktadır. Bu nedenle farklı kodlayıcılar arasındaki uyum düzeyi güvenilirlik göstergesi olarak kullanılmaktadır. Farklı kodlayıcıların aynı metin bölümünü aynı harekette kodlaması, bu uyumun varlığını gösterir. Uyum düzeyini artırma ve güvenilirliği sağlamak için kodlamada kullanılacak rehber hazırlanmıştır. Bu rehber tezlerin özet metinlerinin hareket ve adımlarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bulgular bölümünün ilk üç başlığı içerik analizine ait olup, ilkinde Orman Mühendisliği Bölümü dışındaki bölümlerde gerçekleştirilen tezlere dair analizlere yer verilmiştir. Ardından ikinci başlıkta Orman Mühendisliği Bölümü'nde yapılmış tezlerin anabilim dallarına göre mukayeseli incelemesi yapılmıştır. İçerik analizine dair üçüncü başlıkta ise, orman ekonomisi anabilim dalında yapılmış tez özetlerine dair analizlere yer verilmiştir. Dördüncü başlıkta ise, orman ekonomisi alanında yapılmış tez özetlerinin sözbilimsel hareket analizine yer verilmiştir.

4.1. ORMANCILIKLA İLGİLİ FARKLI BÖLÜMLERDE YAPILMIŞ TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ

4.1.1. İçerik Analizi Bulguları

YÖK veri tabanında yapılan aramalara göre Orman Mühendisliği dışında farklı disiplinlerde yapılan 837 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Çizelge 4.1'de farklı enstitülerde yapılmış ormancılık ve orman mühendisliği konulu aramalarda ulaşılan lisansüstü tezlerin bölüm bilgilerine yer verilmiştir. Orman endüstri mühendisliği, orman mühendisliği bölümü dışında ormancılık konusuyla ilgili en fazla tez oranına sahiptir ve bu beklenen bir durumdur. Orman Endüstri Mühendisliği bölümünde toplam 622 lisansüstü tez olup, bunların 482'si yüksek lisans ve 140'ı doktora tezidir. Bunu 49 tez ile Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi ve 31 tez ile Peyzaj Mimarlığı bölümleri izlemektedir. Bu bölümlerin ağırlıkta olması, orman fakülteleri bünyesinde Orman Mühendisliği Bölümüyle aynı çatı altında faaliyet göstermeleriyle açıklanabilir.

Orman Mühendisliği Bölümü dışında yapılan tezlerin enstitüler bazında dağılımı incelendiğinde tezlerin 811 adedi Fen Bilimleri Enstitüsünde yürütülmüş olup, bu gruptaki tezlerin %97'sine karşılık gelmektedir. 24 adet tezin Sosyal Bilimler Enstitüsünde, birere adet tezin de Sağlık ve Savunma Bilimleri Enstitüsünde yapıldığı görülmektedir.

Çizelge 4.1. Farklı enstitülerde yapılmış tezlerin bölümlere göre dağılımı.

Fen Bilimleri Enstitüsü	Sıklık	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sıklık
Orman Endüstrisi Müh.	622	İşletme	4
Yaban Hayatı Ekolojisi Ve Yönetimi	49	Tarih Bölümü	3
Peyzaj Mimarlığı	31	Hukuk Bölümü	1
Çevre Müh.	11	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	2
Ağaç İşleri Endüstri Müh.	10	Coğrafya Bölümü	1
Biyoloji Bölümü	8	Kamu Yönetimi	2
Endüstri Müh.	7	Yönetim Bilişim Sistemleri	1
Tarım Ekonomisi	4	Bölüm Bilgisine Yer Verilmeyenler	10
Geomatik Müh.	3	TOPLAM	24
Harita Müh.	3		
İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı	3	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	
Mimarlık	3	İş Sağlığı Ve Güvenliği	1
Bilgisayar Müh.	1	TOPLAM	1
Genetik Ve Biyomühendislik	1		
İnşaat Müh.	1	Savunma Bilimleri Enstitüsü	
Makine Müh.	1	Güvenlik Bilimleri	1
Matematik Ve Fen Bilimleri Eğitimi	1	TOPLAM	1
Toprak Bilimi Ve Bitki Besleme	5		
Tarla Bitkileri	2		
Endüstri Ürünleri Tasarımı	2		
Kimya Bölümü	2		
Bahçe Bitkileri	1		
Bitki Koruma	3		
Tarımsal Yapılar Ve Sulama	1		
Şehir Bölge Planlama	2		
Mekatronik Müh.	1		
Bölüm Bilgisine Yer Verilmeyenler	33		
TOPLAM	811		

Çizelge 4.2’de üniversitelere göre dağılımlar incelendiğinde, Karadeniz Teknik Üniversitesi’nin %25,6 (n=215) oranıyla ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu üniversitede Orman Endüstri Mühendisliği (189), Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi (8) ve Peyzaj Mimarlığı bölümleri ormancılık ve orman mühendisliği konularında en fazla tez yapılan diğer bölümler olmuştur. İstanbul Üniversitesi %15,1 (n=127) oranı ile

2. sırada olup, onu sırasıyla Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversiteleri izlemektedir.

Çizelge 4.2. Farklı bölümlerdeki tezlerin üniversiteler bazında bulguları.

Üniversiteler	Sıklık	Yüzde	Üniversiteler	Sıklık	Yüzde
Karadeniz Teknik Üniversitesi	215	25,7	İstanbul Teknik Üniversitesi	3	0,4
İstanbul Üniversitesi	127	15,2	Sakarya Üniversitesi	2	0,2
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	81	9,7	Trakya Üniversitesi	2	0,2
Süleyman Demirel Üniversitesi	81	9,7	Uludağ Üniversitesi	2	0,2
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	67	8	Üsküdar Üniversitesi	2	0,2
Bartın Üniversitesi	59	7	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	2	0,2
Düzce Üniversitesi	43	5,1	Adnan Menderes Üniversitesi	1	0,1
Kastamonu Üniversitesi	32	3,8	Balıkesir Üniversitesi	1	0,1
Gazi Üniversitesi	14	1,7	Bitlis Eren Üniversitesi	1	0,1
Karabük Üniversitesi	13	1,6	Celal Bayar Üniversitesi	1	0,1
Ankara Üniversitesi	12	1,4	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	1	0,1
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	10	1,2	Fatih Üniversitesi	1	0,1
Artvin Çoruh Üniversitesi	7	0,8	Iğdır Üniversitesi	1	0,1
Hacettepe Üniversitesi	6	0,7	Kara Harp Okulu Komutanlığı	1	0,1
Çankırı Karatekin Üniversitesi	6	0,7	Marmara Üniversitesi	1	0,1
Bursa Teknik Üniversitesi	5	0,6	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	0,1
Gümüşhane Üniversitesi	5	0,6	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	0,1
Dumlupınar Üniversitesi	4	0,5	Mustafa Kemal Üniversitesi	1	0,1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	4	0,5	Namık Kemal Üniversitesi	1	0,1
Çukurova Üniversitesi	4	0,5	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	0,1
Anadolu Üniversitesi	3	0,4	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	0,1
Atatürk Üniversitesi	3	0,4	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	0,1
Ege Üniversitesi	3	0,4	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1	0,1
Yıldız Teknik Üniversitesi	3	0,4	TOPLAM	837	100

4.1.2. İçerik Analizi İstatistikleri

Bu bölümde 837 lisansüstü tez incelenmiştir. Tezlerin biçimsel özelliklerine dair tanımlayıcı istatistikler tez türü itibariyle Çizelge 4.3'te verilmiştir. Biçimsel özellikler olarak, anahtar kelime uzunluğu (toplam karakter sayısı), anahtar kelime sayısı, özet uzunluğu (toplam karakter sayısı), sayfa sayısı, başlık uzunluğu (toplam karakter sayısı) incelenmiştir. Buna göre ortalama; ilgili değişkenin ortalama değerini, sıklık; analizde kullanılan tez sayılarını gösterir. Yüzde, sıklık satırındaki değerlere göre hesaplanmaktadır. Eksik veriler nedeniyle her değişken için farklı sütunlarda farklı sayıda tezin incelendiği görülmektedir. Sözelimi, yüksek lisans tezleri içerisinde anahtar kelime değişkeni olan toplam 587 tez varken, özet değişkeni 639, başlık değişkeni ise 644 tez için mevcuttur. Benzer durum doktora tez türü için de geçerlidir.

Tüm biçimsel göstergelerin ortalama değerleri incelendiğinde, doktora tezlerinin daha fazla anahtar kelime sayısına, anahtar kelime, özet ve başlık uzunluğuna ve sayfa sayısına sahip olduğu görülmektedir. Ancak en belirgin farklılığın sayfa sayısı ve özet uzunluğunda olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin ortalama sayfa sayısı 107,31 iken bu rakam doktora tezlerinde 209,05 olarak gerçekleşmiştir. Yüksek lisans tezlerinin özet uzunluğu 1421,92 iken, doktora tezlerinde bu rakam 1981,94 olmuştur.

Mann-Whitney U Testi sonuçları, yüksek lisans ve doktora tezleri arasında; anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı ve başlık uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Buna karşılık, yüksek lisans ($Ortn=1307$) ve doktora tezleri ($Ortn=1718$) arasında özet uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Yine yüksek lisans ($Ortn=96$) ve doktora tezleri ($Ortn=193$) arasında sayfa sayısı bakımından anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4.3. Tez türüne göre tanımlayıcı istatistikler.

Tez Türü		Anahtar Kelime Uzunluğu	Anahtar Kelime Sayısı	Özet Uzunluğu	Sayfa Sayısı	Başlık Uzunluğu
Yüksek Lisans	Ortalama	63,07	4,8	1421,92	107,39	87,71
	Ss	30,735	1,911	723,582	48,936	28,5
	Min.	7	1	110	31	24
	Maks.	224	13	7762	424	236
Doktora	Ortalama	67,8	5,17	1981,94	209,54	91,6
	Ss	34,204	2,273	1219,286	82,232	29,351
	Min.	4	1	414	94	35
	Maks.	269	14	10912	607	202
Toplam	Ortalama	64,19	4,89	1550,8	130,98	88,61
	Ss	31,627	2,007	894,036	72,465	28,727
	Min.	4	1	110	31	24
	Maks.	269	14	10912	607	236

Ss: Standart Sapma, Min:Minimum, Maks.: Maksimum

Çizelge 4.4 incelendiğinde doktor öğretim üyesi unvanından profesör unvanına doğru geldikçe özet metnindeki karakter sayısı, sayfa sayısı ve başlık uzunluğu ortalamalarının arttığı görülmüştür. Anahtar kelimeler ise unvanlara göre dalgalı bir değişim göstermektedir.

Tezlere dair biçimsel özelliklerin danışmanların unvanları bakımından farklılığı Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Üç farklı unvana sahip danışman grupları arasında, anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, özet uzunluğu ve başlık uzunluğu açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Test sonuçlarına göre, farklı unvanlar arasında sayfa sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu bulunmuştur ($H(2)=22,36$, $p=0,000$). Bu farklılığın hangi unvandan kaynaklandığını belirlemek için bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Buna göre, doçentler ile doktor öğretim üyeleri arasında ($p=1,00$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Ancak, doçentler ile profesörler arasında ($p=0,000$) ve doktor öğretim üyeleri ile profesörler arasında ($p=0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4.4. Unvana göre tanımlayıcı istatistikler.

Unvan		Anahtar Kelime Uzunluğu	Anahtar Kelime Sayısı	Özet Uzunluğu	Sayfa Sayısı	Başlık Uzunluğu
Dr. Öğr. Üyesi	Ortalama	63,24	4,86	1435,14	118,08	91,35
	Ss	27,141	1,788	667,606	58,623	28,618
	Min.	7	1	428	38	35
	Maks.	183	12	7762	415	236
Doç.	Ortalama	67,62	4,99	1500,53	120,72	88,24
	Ss	34,971	2,049	737,427	68,356	28,213
	Min.	16	2	353	38	24
	Maks.	269	14	5982	607	184
Prof.	Ortalama	62,84	4,86	1615,58	144,09	87,48
	Ss	31,919	2,108	944,182	79,808	29,157
	Min.	4	1	110	31	28
	Maks.	217	13	7485	504	202
Toplam	Ortalama	64,30	4,90	1536,29	130,73	88,69
	Ss	31,716	2,012	825,669	72,605	28,760
	Min.	4	1	110	31	24
	Maks.	269	14	7762	607	236

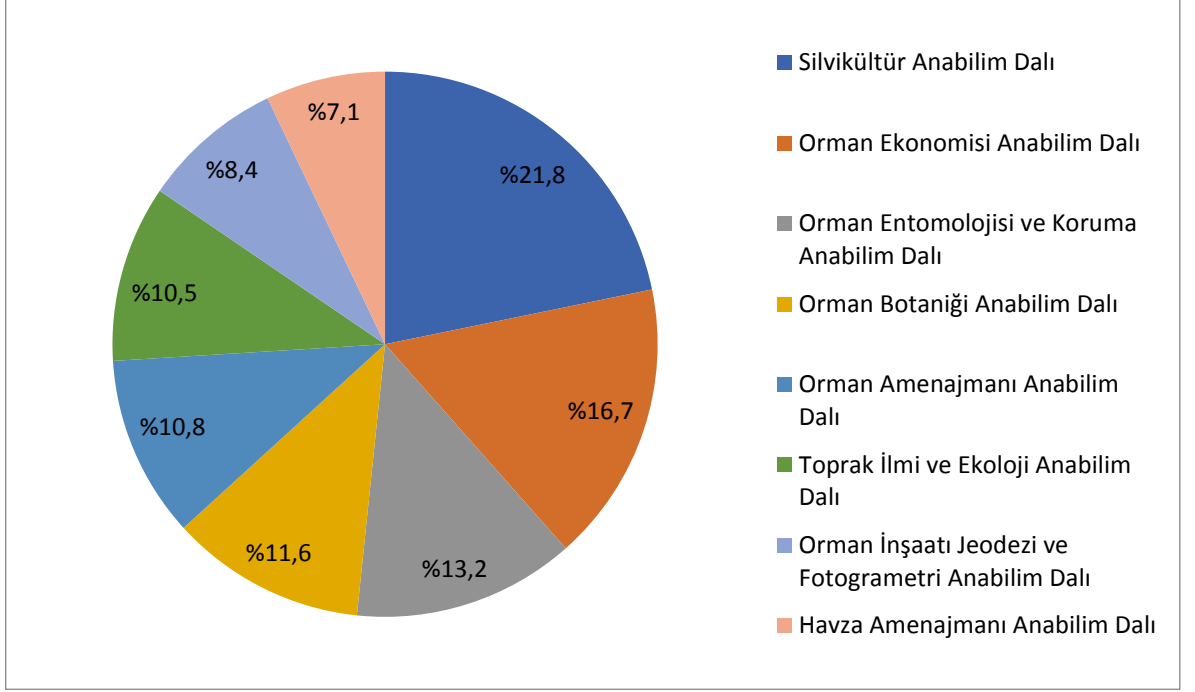
Ss: Standart Sapma, Min:Minimum, Maks.: Maksimum

4.2. ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER

4.2.1. İçerik Analizi Bulguları

Orman mühendisliği anabilim dalı 1922 adet lisansüstü tezdten oluşmaktadır. Anahtar kelimeler, özetler ve tez başlıkları dikkate alınarak, MAXQDA 2018 ile Şekil 4.3'te sıklığa bağlı kelime bulutu oluşturulmuştur. Kelime bulutu analiz edilen metinlerde en sık kullanılan kelimelerin görselleştirilmesi için kullanılır. Bir kelimenin kullanılma sıklığı arttıkça, kelimenin boyutu da sıklığına bağlı olarak büyür. En çok tekrar eden kelimenin “orman” olduğu görülmektedir.

Şekil 4.2. Anabilim dalları yüzde dağılımları.

Artvin, Düzce, Kastamonu, Bartın ve Çankırı’da bulunan orman fakültelerinin daha önce bağlı oldukları üniversitelere ait (sırasıyla Kafkas, Bolu Abant İzzet Baysal, Gazi, Zonguldak Karaelmas, Ankara Üniversiteleri) tezler şu anda bağlı oldukları üniversiteler kapsamında birleştirilmiştir. Süleyman Demirel Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi için isim değişikliği yapılmış olup, yeni isimleri ile teze konu edilmiştir. Çizelge 4.5’te lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı verilmiştir. Buna göre beklenildiği gibi İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 539 lisansüstü tez ile ilk sıradadır. Bunu sırasıyla Karadeniz Teknik Üniversitesi (n=370) ve Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (n=278) izlemektedir. Dikkat çeken bir diğer durum da Orman Fakültesi mevcut olmamasına rağmen Gümüşhane Üniversitesi’nin 4 yüksek lisans tez türü ile tabloda yer almasıdır. Bu durum orman fakültesi kökenli öğretim üyelerini bünyesinde barındıran Meslek Yüksek Okulu’nun bu üniversitede yer almasıyla açıklanabilir.

Çizelge 4.5. Orman mühendisliği bölümünün üniversitelere göre dağılımı.

Üniversiteler	Sıklık	Yüzde(%)
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	539	28,1
Karadeniz Teknik Üniversitesi	370	19,3
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	278	14,5
Bartın Üniversitesi	171	8,9
Artvin Çoruh Üniversitesi	166	8,6
Kastamonu Üniversitesi	136	7,0
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	121	6,3
Düzce Üniversitesi	64	3,3
Çankırı Karatekin Üniversitesi	64	3,3
Bursa Teknik Üniversitesi	9	0,5
Gümüşhane Üniversitesi	4	0,2
TOPLAM	1922	100

Orman Mühendisliği bölümü için en sık kullanılan kelimeler Çizelge 4.6’da gösterilmiştir. Buna göre beklenildiği gibi “orman” sözcüğü en sık kullanılan kelimedir. Bunu sırasıyla toprak ve ağaç kelimeleri izlemektedir. İkili ve üçlü artarda kalıp halinde kullanılan söz öbeklerinin en sık kullanılanları Çizelge 4.6’da verilmiştir. Kelime dizilimleri olarak adlandırılan bu öbeklerin ikili olanlarında “orman işletme”, üçlü olanlarında ise “orman bölge müdürlüğü” en yaygın kullanılanlar olmuştur. Bunun temel nedeni ormancılık araştırmalarının devlet mülkiyetindeki ormanlarda yürütülmesidir. Tez yazarlarının araştırma sahasını tanımlamak için sıklıkla orman bölge veya işletme müdürlüklerinin isimlerini kullandıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.6. Orman mühendisliği en sık kullanılan kelime dizilimleri.

Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Orman	6026	Orman işletme	617	Orman bölge müdürlüğü	332
Toprak	2346	Orman bölge	424	Orman işletme müdürlüğü	298
Ağaç	1125	Toprak özellikleri	277	Orman işletme şefliği	191
Odun	874	Yetiştirme ortamı	262	Coğrafi bilgi sistemleri	103
Tohum	812	Organik madde	254	Pinus nigra arnold	97
Türkiye	796	İşletme şefliği	222	Orman genel müdürlüğü	79
Fidan	764	Örnek alan	213	Coğrafi bilgi sistemi	56
Meşçere	743	Pinus nigra	200	Doğu Karadeniz Bölgesi	51
Bitki	727	Toprak örnekleri	180	Yetiştirme ortamı özellikleri	45
Pinus	667	Bölmeden çıkarma	160	Sürdürülebilir orman yönetimi	44

Anabilim dalları bazında en sık kullanılan 10 kelime Çizelge 4.7’de verilmiştir. “orman” kelimesi tüm anabilim dallarının en yaygın kullanılan 10 kelimesi içerisinde tek ortak kelimedir. Kelime dizilimleri incelendiğinde 2’li kelime dizilimlerinde en sık kullanılan kelime her anabilim dalı için farklılaşırken, “orman işletme” kelime dizilimi Orman amenajmanı ile Orman Entomolojisi ve Koruma anabilim dalları için ortak olan ve en sık kullanılan sözcük öbeğidir. 3’lü kelime diziliminde ise “orman bölge müdürlüğü” sözcük öbeği üç anabilim dalı için en sık kullanılan kelimelerin başında gelmektedir. Bu anabilim dalları; Orman Amenajmanı, Orman Ekonomisi, Orman Entomolojisi ve Koruma anabilim dalıdır.

Çizelge 4.7. Anabilim dalları için en sık kullanılan sözcük dizilimleri.

Silvikültür Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Tohum	745	Fidan boyu	153	Pinus nigra arnold	45
Fidan	674	Anadolu karaçamı	129	Yüksek çimlenme yüzdesi	31
Orman	518	Çimlenme yüzdesi	118	Orman işletme müdürlüğü	29
Çimlenme	512	Toros sediri	100	Orman işletme şefliği	29
Deneme	332	Pinus nigra	89	1000 tane ağırlığı	26
Doğal	301	Orman işletme	85	İstatistiksel bakımdan anlamlı	26
Morfolojik	288	Doğu ladini	84	Gövde kuru ağırlığı	21
Pinus	276	Kuru ağırlığı	76	Orman bölge müdürlüğü	16
Meşcere	244	Pinus sylvestris	74	Eğirdir orman fidanlığı	14
Kozalak	222	Varyans analizi	74	Fidanların morfolojik özellikleri	14
Havza Amenajmanı Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Toprak	578	Toprak özellikleri	96	Arazi kullanım şekilleri	19
Arazi	256	Arazi kullanım	91	Orman altı yağış	17
Araştırma	254	Organik madde	78	Coğrafi bilgi sistemi	15
Orman	237	Toprak örnekleri	58	Organik madde miktarı	15
Mera	200	Hacim ağırlığı	50	Hidro fiziksel toprak	11
Erozyon	157	Dispersiyon oranı	38	Hidrolojik toprak özellikleri	11
Ortalama	139	Toprak örneği	30	Ortalama karbon miktarı	11
Yağış	137	Botanik	29	Farklı derinlik kademelerinden	10
Bitki	134	Bitki örtüsü	24	Coğrafi bilgi sistemleri	8
Havza	110	Yüzeysel akış	24	Arbusküler mikorizal fungusların	7
Orman Botaniği Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Takson	308	Avrupa Sibirya	78	Doğal olarak yetişen	28
Bitki	279	Odun anatomisi	70	Trahe hücre uzunluğu	23
Odun	249	Yıllık halka	47	Ekolojik odun anatomisi	18
Orman	186	İran Turan	42	Takson içeren familyalar	13
Trahe	175	Trahe hücre	38	Braun Blanquet Yöntemine	11
Yaprak	167	Pinus nigra	33	Odun anatomisi özellikleri	11
Flora	145	Bitki taksonu	32	Doğu Karadeniz Bölgesi	10
Morfoloji	137	Odun kömürü	31	Farklı yetiştirme koşulları	9
Türkiye	115	Trahe sayısı	30	Batı Karadeniz Bölgesi'nde	8
Familya	109	Karadeniz Bölgesi	28	Yıllık halka genişliği	8
Orman Amenajmanı Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Orman	795	Orman işletme	142	Orman bölge müdürlüğü	67
Ağaç	410	Orman amenajman	97	Orman işletme müdürlüğü	61
Hacim	348	Ağaç hacim	90	Orman işletme şefliği	51
Meşcere	284	Gövde çapı	84	Çift girişli ağaç	42
Gövde	262	Çift girişli	81	Coğrafi bilgi sistemleri	31
Planlama	197	Orman bölge	77	Ortalama mutlak hata	22
Amenajma	176	Örnek alan	59	İşletme şefliği sınırları	19
Bonitet	163	Uzaktan algılama	51	Orman amenajman planlarının	19
Biyokütle	142	Göğüs yüzeyi	50	Pinus nigra arnold	19
Model	128	Karbon depolama	46	Ağaç hacim denklemleri	18

Çizelge 4.7.(Devam). Anabilim dalları için en sık kullanılan sözcük dizilimleri.

Orman Ekonomisi Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Orman	2032	Orman bölge	129	Orman bölge müdürlüğü	99
Ormancılık	393	Orman ürünleri	111	Orman genel müdürlüğü	59
Ekonomik	353	Yonga levha	104	Orman işletme müdürlüğü	45
Türkiye	313	Orman işletme	73	Sürdürülebilir orman yönetimi	36
Odun	274	Kırsal kalkınma	54	Odun dışı orman	30
Anket	176	Sürdürülebilir orman	50	6831 sayılı orman	19
Üretim	171	Odun hammaddesi	49	Antalya Orman Bölge	17
Bölge	168	Orman kaynakları	47	Isparta Orman Bölge	15
Kırsal	157	Yakacak odun	43	Mersin Orman Bölge	15
Devlet	147	Orman yönetimi	42	Orman ürünleri endüstrisi	13
Orman Entomolojisi Ve Koruma Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Orman	820	Orman işletme	116	Orman bölge müdürlüğü	70
Yangın	311	Orman bölge	101	Orman işletme müdürlüğü	66
Linnaeus	231	Yanıcı madde	101	Orman işletme şefliği	25
Zarar	198	Zarar yapan	83	Yaban hayatı geliştirme	22
Yaban	159	Yaban hayatı	82	Zarar yapan böcekler	18
Böcek	133	Orman yangınları	51	İzmir Orman Bölge	16
Türkiye	133	Thaumatococcus pinnatifida	38	Yaban hayatı koruma	16
Yanıcı	126	Kabuk böceği	35	Coğrafi bilgi sistemleri	13
Koruma	125	Belgrad Ormanı	34	Süleyman Demirel Üniversitesi	13
Lepidoptera	120	Orthotomicus erosus	28	İstanbul Belgrad Ormanı	12
Orman İnş. Jeo. Ve Fotogrametri Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Orman	1017	Bölmeden çıkarma	160	Orman işletme müdürlüğü	51
Üretim	221	Orman işletme	113	Orman işletme şefliği	49
Arazi	176	Orman yolu	74	Coğrafi bilgi sistemleri	42
Ormancılık	123	Odun hammaddesi	57	Orman bölge müdürlüğü	37
Odun	111	Orman yolları	55	Coğrafi bilgi sistemi	22
Hava	95	Uzaktan algılama	47	Odun hammaddesi üretimi	19
Sürütme	76	Orman bölge	41	Bölmeden çıkarma çalışmaları	14
Yükleme	73	Çalışma alanı	34	Orman bilgi sistemi	14
Planlama	68	Sayısal arazi	25	Odun hammaddesi üretim	12
Toprak	67	Hava hatları	24	Uzaktan algılama verileri	11
Toprak İlmî Ve Ekoloji Anabilim Dalı					
Kelime	Sıklık	2'li Kelime Dizilimi	Sıklık	3'lü Kelime Dizilimi	Sıklık
Toprak	1274	Yetiştirme ortamı	164	Yetiştirme ortamı özellikleri	38
Orman	399	Toprak özellikleri	156	Orman işletme müdürlüğü	34
Azot	269	Organik madde	147	Orman bölge müdürlüğü	33
Organik	261	Toprak örnekleri	92	Organik madde miktarı	25
Karbon	226	Organik karbon	64	Fagus orientalis lipsky	21
Örtü	224	Orman işletme	61	Orman işletme şefliği	19
Yetiştirme	187	Örnek alan	57	Pinus nigra arnold	16
Ağaç	176	Hacim ağırlığı	55	Katyon değişim kapasitesi	14
Karaçam	150	Toprak derinliği	45	Toprak organik maddesi	14
Sarıçam	142	Arazi kullanım	44	Yaprak yüzey alanı	14

Her anabilim dalının başlık, özet ve anahtar kelimeleri içerisinde en fazla yer alan ilk 1000 kelimesi ile diğer anabilim dallarıyla en yaygın ilk 1000 kelimesinin ortak kelime sayılarına dair bilgiler Çizelge 4.8’de verilmiştir.

Buna göre kullanılan ortak kelime sayısının çokluğu iki anabilim dalının söylem benzerliğinin ölçüsü olarak kullanılabilir. Bu ölçüte göre Orman Ekonomisi AD söylem olarak en fazla Orman İnşaatı Jeodezi ve Fotogrametri AD ve Orman Amenajmanı AD ile benzerliği görülmektedir.

Çizelge 4.8. Anabilim dalları ortak kelime dizilimi sayıları.

Anabilim Dalları	Orman İnş. Jeo. ve Fotogrametri	Silvikültür	Havza Amenajmanı	Toprak İlmi ve Ekoloji	Orman Amenajmanı	Orman Entomolojisi ve Koruma	Orman Ekonomisi
Orman Botaniği	357	275	408	438	402	464	377
Orman İnş. Jeo. ve Fotogrametri		222	459	396	482	422	506
Silvikültür			252	291	263	268	217
Havza Amenajmanı				533	450	425	428
Toprak İlmi ve Ekoloji					481	456	371
Orman Amenajmanı						419	456
Orman Entomolojisi ve Koruma							450
Orman Ekonomisi							

4.2.2. İçerik Analizi İstatistikleri

Orman mühendisliği anabilim dalı tezleri içerisinde tez türünün biçimsel özelliklere (anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, sayfa sayısı, başlık uzunluğu, özet uzunluğu) göre elde edilen tanımlayıcı istatistikleri (ortalama, standart sapma, maksimum-minimum değerleri) Çizelge 4.9’da verilmiştir. Buna göre doktora tezleri (203,18) sayfa sayısı olarak yüksek lisans tez türlerinin (95,47) üzerinde bir ortalama

sahiptir. Doktora tezlerinde özet uzunluğu yüksek lisans tez türlerinin yaklaşık iki katı kadardır. Bu durum doktora tezlerinin ileri uzmanlık bilgisine dayalı olarak daha ileri araştırma metinleri olmasıyla açıklanabilir.

Mann-Whitney U Testi sonuçları, yüksek lisans ve doktora tezleri arasında; anahtar kelime sayısı ve başlık uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak anahtar kelime uzunluğu bakımından yüksek lisans ($Ortn=61$) ve doktora tezleri ($Ortn=69$) arasında anlamlı bir fark vardır. Yüksek lisans ($Ortn=1576$) ve doktora tezleri ($Ortn=2188$) özet uzunluğu bakımından anlamlı bir şekilde farklıdır. Yine yüksek lisans ($Ortn=86$) ve doktora tezleri ($Ortn=185$) arasında sayfa sayısı bakımından anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 4.9. Orman mühendisliği bölümü tez türüne göre tanımlayıcı istatistikler.

Tez Türü		Anahtar Kelime Uzunluğu	Anahtar Kelime Sayısı	Özet Uzunluğu	Sayfa Sayısı	Başlık Uzunluğu
Yüksek Lisans	Ortalama	65,34	4,29	1713,70	95,47	102,78
	Ss	26,478	1,460	866,792	43,787	37,675
	Min.	5	1	253	21	17
	Maks.	210	13	15997	412	273
Doktora	Ortalama	74,31	4,46	2636,86	203,18	103,50
	Ss	35,742	1,663	1717,479	77,395	38,074
	Min.	9	1	466	61	31
	Maks.	190	10	16970	672	228
Toplam	Ortalama	67,01	4,32	1897,07	116,68	102,92
	Ss	28,633	1,501	1149,956	67,465	37,745
	Min.	5	1	253	21	17
	Maks.	210	13	16970	672	273

Ss: Standart Sapma, Min:Minimum, Maks.: Maksimum

Çizelge 4.10’da akademik unvanların tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir. Akademik tecrübeye bağlı olarak en fazla tez yöneten unvanın profesörler (sıklık değerine bakınız) olduğu görülmektedir. En fazla tezi yönetmiş olmalarına rağmen başlık uzunluğu bakımından doçentler (maks:273) profesörlerden (maks:228) daha uzun başlık kullanmayı tercih etmektedirler. Doktor öğretim üyesinden profesörlere doğru unvan ilerledikçe özet uzunluğu arttığı görülmektedir.

Tezlere dair biçimsel özelliklerin danışmanların unvanları bakımından farklılığı Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Test sonuçlarına göre, üç farklı unvana sahip danışman grupları için anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, özet uzunluğu, sayfa sayısı ve başlık uzunluğu açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Buna göre biçimsel özellikler açısından farklılığın hangi unvandan kaynaklandığını belirlemek için bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Anahtar kelime uzunluğu açısından ($H(2)=7,118$, $p=0,028$), doçentler ve profesörler arasında ($p=0,038$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu ancak doktor öğretim üyeleri ile profesörler arasında ($p=0,258$) ve doktor öğretim üyeleri ile doçentler ($p=1,000$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelime sayısı açısından ($H(2)=6,141$, $p=0,046$), doçentler ve profesörler arasında ($p=0,048$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu yine doktor öğretim üyeleri ile profesörler arasında ($p=0,560$) ve doktor öğretim üyeleri ile doçentler ($p=1,000$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Özet uzunluğu açısından değerlendirildiğinde ($H(2)=15,050$, $p=0,001$), doktor öğretim üyeleri ile profesörler ($p=0,001$) arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sayfa sayısı açısından ($H(2)=27,235$, $p=0,000$), doktor öğretim üyeleri ve profesörler ($p=0,000$), doçentler ve profesörler arasında ($p=0,001$) anlamlı farklılık vardır. Son olarak başlık uzunluğu için ($H(2)=20,432$, $p=0,000$), doçentler ve profesörler arasında ($p=0,003$), ve doktor öğretim üyeleri ile profesör ($p=0,000$) farkın olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4.10. Orman mühendisliği unvana göre tanımlayıcı istatistikler.

Unvan		Anahtar Kelime Uzunluğu	Anahtar Kelime Sayısı	Özet Uzunluğu	Sayfa Sayısı	Başlık Uzunluğu
Dr. Öğr. Üyesi	Ortalama	68,16	4,38	1683,49	104,24	106,50
	Ss	27,381	1,445	672,985	57,096	36,537
	Min.	5	1	389	33	17
	Maks.	210	13	4647	672	260
Doç.	Ortalama	68,99	4,44	1807,10	110,84	105,41
	Ss	28,175	1,496	914,968	64,015	36,352
	Min.	8	1	308	21	25
	Maks.	187	10	12354	509	273
Prof.	Ortalama	65,48	4,23	2035,56	124,99	100,14
	Ss	29,368	1,525	1379,099	72,079	38,739
	Min.	5	1	253	21	19
	Maks.	190	11	16970	429	228
Toplam	Ortalama	67,01	4,32	1897,07	116,68	102,92
	Ss	28,633	1,501	1149,956	67,465	37,745
	Min.	5	1	253	21	17
	Maks.	210	13	16970	672	273

Ss: Standart Sapma, Min: Minimum, Maks.: Maksimum

Anabilim dallarına göre tanımlayıcı istatistikler Çizelge 4.11’de verilmiştir. Tüm anabilim dalları için ortak olarak anahtar kelime sayısı minimum 1 olarak tespit edilmiştir.

En fazla çalışılan anabilim dalı olmalarının yanında zet uzunluklarına bakıldığında Orman Ekonomisi ve Silvikültür anabilim dallarının birbirine yakın olduğu, diğer anabilim dallarına kıyasla ciddi farklılıklar olduğu belirlenmiştir. 136 lisansüstü tez ile sayfa sayısı uzunlukları kıyaslandığında en uzun sayfa sayısı 672 sayfa ile Havza Amenajmanıdır. En kısa başlık Orman Botaniği (17) anabilim dalındadır.

Biçimsel zelliklerin anabilim dalları bakımından farklılığı Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Sekiz farklı anabilim dalına ait biçimsel özellikler arasında, anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, zet uzunluğu, sayfa sayısı ve başlık uzunluğu açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Buna göre, anahtar kelime uzunluğu açısından, Orman Botaniği anabilim dalının sadece Orman Entomolojisi ve Koruma anabilim dalı ($p=0,120$) dışındaki tüm anabilim dalları ile anlamlı farklılığa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama anahtar kelime uzunluğu en kısa olan Orman Botaniği (56,67) olup, ardından Orman Entomolojisi ve Koruma (62,75) gelmektedir.

zet uzunluğu açısından, Toprak İlmi ve Ekolojisi ile Orman İnşaatı Jeodezi ve Fotogrametri anabilim dalları en büyük ortalama zet uzunluğuna sahip olup, Orman Botaniği, Orman Ekonomisi, Orman Entomolojisi ve Koruma, Silvikültür ve Orman Amenajmanı dalları ile arasında anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama tez sayfa sayısı en az olan Silvikültür AD (92,78) ile diğer tüm anabilim dalları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. En yüksek ortalama başlık uzunluğu değerine sahip anabilim dalı Toprak İlmi ve Ekolojisi (125,25) iken, en kısa ortalama başlık uzunluğu Orman Ekonomisi AD'na aittir.

Çizelge 4.11. Anabilim dallarına göre tanımlayıcı istatistikler.

Anabilim Dalı		Anahtar Kelime Uzunluğu	Anahtar Kelime Sayısı	Özet Uzunluğu	Sayfa Sayısı	Başlık Uzunluğu
Silvikültür	Ortalama	66,15	4,55	1891,20	92,78	115,45
	Ss	26,975	1,611	1163,750	56,105	35,538
	Min.	8	1	308	21	46
	Maks.	210	13	14034	429	237
Havza Amenajmanı	Ortalama	65,69	4,27	2011,96	123,19	106,49
	Ss	26,923	1,409	1046,920	78,905	34,491
	Min.	7	1	517	27	22
	Maks.	162	9	7927	672	198
Orman Botaniği	Ortalama	56,67	4,09	1740,22	130,17	87,95
	Ss	23,843	1,406	1233,206	81,173	36,148
	Min.	5	1	378	37	17
	Maks.	168	11	8965	509	187
Orman Amenajmanı	Ortalama	68,57	4,14	1747,62	121,89	110,78
	Ss	29,854	1,373	653,329	70,091	37,184
	Min.	5	1	465	36	44
	Maks.	175	10	4527	385	260
Orman Ekonomisi	Ortalama	71,27	4,18	1844,54	137,10	85,24
	Ss	33,063	1,545	1571,726	69,949	30,363
	Min.	9	1	340	21	25
	Maks.	187	10	16970	427	228
Orman Entomolojisi ve Koruma	Ortalama	62,75	4,18	1911,94	103,32	95,94
	Ss	24,741	1,415	1096,279	53,224	39,548
	Min.	7	1	405	26	23
	Maks.	153	9	7197	342	227
Orman İnş. Jeo. ve Fotogrametri	Ortalama	76,27	4,53	2059,17	125,35	96,25
	Ss	30,567	1,487	716,628	56,004	30,178
	Min.	13	1	455	52	19
	Maks.	190	10	4604	423	177
Toprak İlmi ve Ekoloji	Ortalama	70,91	4,51	2094,00	118,92	125,25
	Ss	28,140	1,500	1013,763	64,962	37,878
	Min.	11	1	253	38	43
	Maks.	157	10	6783	377	273
Toplam	Ortalama	67,01	4,32	1897,07	116,68	102,92
	Ss	28,633	1,501	1149,956	67,465	37,745
	Min.	5	1	253	21	17
	Maks.	210	13	16970	672	273

Ss: Standart Sapma, Min: Minimum, Maks: Maksimum

4.3. ORMAN EKONOMİSİ ANABİLİM DALINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER

Orman ekonomisi anabilim dalında 321 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden 7'sinin özet metnine veri tabanı üzerinden erişilememiş, 14 tezin de özetinin genişletilmiş özet niteliği taşımasından dolayı analize dâhil edilememiştir. İçerik analizi sınıflaması ve kelime bulutunun oluşturulması 300 lisansüstü tez üzerinde yapılmıştır. Orman mühendisliği bölümünde yapılmış tezlerin anabilim dallarına ayrımında, tez danışmanının kadrosunun bulunduğu anabilim dalı ölçütü kullanıldığı daha önce belirtilmişti. Bu ölçüt, Orman Ekonomisi Anabilim dalının yalnızca birkaç fakültede Hukuk-Politika-Ekonomi ayrımına tabi tutulmadı nedeniyle kullanılmamıştır. Bu nedenle, tezlerin sınıflandırılmasında danışmanlar yerine çalışma konusu ölçütü kullanılmıştır. Tezler konu temelli olarak, Orman Hukuku, Orman Ekonomisi ve Ormancılık Politikası konularına göre sınıflandırılıp aşağıdaki 3 başlıkta ayrı ayrı incelenmiştir.

4.3.1. Orman Hukuku Bilim Dalı İçerik Analizi

Tezlerin içerisinde 54 tezin konusunun Orman Hukuku bilim dalıyla ilintili olduğu tespit edilmiştir. Çizelge 4.12'de Ormancılık Hukuku bilim dalında yapılmış olan bu tezlerin konulara göre sınıflandırması yapılmıştır. Tüm zaman dilimleri içerisinde tez çalışmalarından ormancılık dışı kullanım/yararlanma/izin/tahsis konularının en fazla çalışılan konu olduğu görülmektedir (%18,52). Bu konu başlığında ormancılık-maden işletmeciliği ve yasal düzenlemeler, özel yararlanma biçimlerinde izin-irtifak-tahsis orman alanlarının işgali vb. problemlerin hukuksal boyutu irdelenmiştir. Bu konuyu, kadastro/mülkiyet (%12,96) konulu sorunlara çözüm odaklı araştırmaların izlediği görülmektedir. Orman ürünü kaçakçılığı, ağaç kesme gibi kabahatlerin yanında orman suçlarının nedenleri üzerinde durulan tezleri toplayan konu başlığı ise en fazla tez çalışmasının yapıldığı Ormancılık Hukuku konuları arasında yer almıştır (%11,11).

Çizelge 4.12. Ormancılık hukuku konu sıklığı ve yüzdesi.

Ormancılık Hukuku	Sıklık	Yüzde
Ormancılık Dışı Kullanım /İzin/Tahsis	10	18,52
Orman Kadastro/Mülkiyet	7	12,96
Orman Suçları	6	11,11
Çevre-Mevzuat-Karşılaştırmalı Hukuk	5	9,26
2/A, 2/B	4	7,41
Ağaçlandırma	3	5,56
Hukuki Düzenlemeler-Anayasal Değişiklik	2	3,70
Yönetici-Üretici ve Sorumlulukları	2	3,70
Uluslararası Sözleşmeler	2	3,70
Korunan Alanlar	2	3,70
GAP/HES Projeleri	2	3,70
Tapulu Kesim	2	3,70
Ekoturizm	1	1,85
Kara Avcılığı Kanunu	1	1,85
Ürün Kapsamı	1	1,85
İşçi-İşveren	1	1,85
Orman Kanunu	1	1,85
Makilikler	1	1,85
Orman İçi Sular	1	1,85
TOPLAM	54	100,00

Ormancılık Hukuku konularının yaklaşık onar yıllık zaman dilimlere (2018-2009, 2008-1999, 1998-1984) ayrılmış dağılımı Çizelge 4.13’te verilmiştir. Orman suçları ve orman kadastro/mülkiyet konuları her dönemde teze konu edilmiş olup, bu nedenle bu disiplinin geleneksel çalışma konularından olduğu söylenebilir. Son 10 yıllık dilimde ekoturizm, orman içi sular, hukuki düzenleme ve değişiklikler gibi daha önceki dönemlerde yer almayan yeni konuların ortaya çıktığı görülmektedir. Buna karşılık, 2A/2B, korunan alanlar, makilikler, tapulu kesim, orman işçiliği, avcılık, ağaçlandırma konuları ise, evvelki dönemlerde tez konu edilen ancak son 10 yılda gündemden düşen konular arasındadır. Son yıllara bakıldığında ormancılık dışı kullanım/izin/tahsis konuları (%33,33) en çok çalışılan güncel konulardan olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.13. Ormancılık hukuku konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.

Ormancılık Hukuku	2018-2009		2008-1999		1998-1984	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Ormancılık Dışı Kullanım /İzin/Tahsis	6	33,33	0	0	4	23,53
Hukuki Düzenlemeler-Anayasal Değişiklik	2	11,11	0	0	0	0
Orman Suçları	2	11,11	2	10,53	2	11,76
Çevre-Mevzuat-Karşılaştırmalı Hukuk	2	11,11	3	15,79	0	0
Ekoturizm	1	5,56	0	0	0	0
Uluslararası Sözleşmeler	1	5,56	0	0	1	5,88
GAP/HES Projeleri	1	5,56	0	0	1	5,88
Yönetici-Üretici ve Sorumlulukları	1	5,56	0	0	1	5,88
Orman İçi Sular	1	5,56	0	0	0	0
Orman Kadastro/Mülkiyet	1	5,56	3	15,79	3	17,65
Ürün Kavramı ve Kapsamı	0	0	1	5,26	0	0
2/A, 2/B	0	0	3	15,79	1	5,88
Ağaçlandırma	0	0	2	10,53	1	5,88
Kara Avcılığı Kanunu	0	0	1	5,26	0	0
Korunan Alanlar	0	0	1	5,26	1	5,88
İşçi-İşveren	0	0	1	5,26	0	0
Orman Kanunu	0	0	1	5,26	0	0
Makilikler	0	0	0	0	1	5,88
Tapulu Kesim	0	0	1	5,26	1	5,88
TOPLAM	18	100	19	100	17	100

Çizelge 4.14’te Ormancılık Hukuku konularının tez türlerine göre dağılımlarına baktığımızda ormancılık dışı kullanım/yararlanma/izin/tahsis başlığının hem yüksek lisans (%14,63) hem de doktora (%30,77) programları için de en fazla çalışılan konu olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tez türlerinde geleneksel konulardan olan orman kadastro/mülkiyet (%12,20) ikinci sıradayken, doktora tez türlerinde ikinci sırayı çevre/mevzuat/karşılaştırmalı hukuk (%23,08) almıştır ve orman kadastro/mülkiyet (%15,38) doktora tez türünde daha az tercih edilmiştir.

Çizelge 4.14. Ormancılık hukuku tez türlerine göre çalışılan konuların dağılımları.

Ormancılık Hukuku	Yüksek Lisans		Doktora	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Ormancılık Dışı Kullanım /İzin/Tahsis	6	14,63	4	30,77
Orman Kadastro/Mülkiyet	5	12,2	2	15,38
Orman Suçları	4	9,76	1	7,69
2/A, 2/B	4	9,76	0	0
Ağaçlandırma	3	7,32	0	0
GAP/HES Projeleri	2	4,88	0	0
Yönetici-Üretici ve Sorumlulukları	2	4,88	0	0
Uluslararası Sözleşmeler	2	4,88	0	0
Korunan Alanlar	2	4,88	0	0
Çevre/Mevzuat/Karşılaştırmalı Hukuk	2	4,88	3	23,08
Tapulu Kesim	2	4,88	0	0
Eko turizm	1	2,44	0	0
Kara Avcılığı Kanunu	1	2,44	0	0
İşçi/İşveren	1	2,44	0	0
Ürün Kapsamı	1	2,44	0	0
Orman Kanunu	1	2,44	0	0
Makilikler	1	2,44	0	0
Hukuki Düzenlemeler-Anayasal Değişiklik	1	2,44	1	7,69
Orman İçi Sular	0	0	1	7,69
TOPLAM	41	100	13	100

Çizelge 4.15. Ormancılık hukuku bilim dalı en sık kullanılan kelimeler.

Sözcükler	Sıklık	Yüzde
Orman	324	8,90
Türkiye	26	0,71
Maden	24	0,71
Anket	20	0,50
Çevre	19	0,50
Mülkiyet	19	0,50
Kamu	18	0,50
Koruma	17	0,50
Ekoturizm	15	0,40
Yasa	15	0,40

4.3.2. Orman Ekonomisi Bilim Dalı İçerik Analizi

Çizelge 4.16’da orman ekonomisi bilim dalında çalışılan konu sıklığı ve yüzde oranları verilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü ve işletmelerin, işletmecilik faaliyetlerinin değerlendirildiği başarı/gelir-gider/verimlilik/etkinlik konusu %12,09 (n=11) ile en fazla işlenen konudur. Ormancılığın odun üretimi ve ticareti odaklı konularının araştırıldığı odun üretimi-odun ticareti/arz-talep %10,99 (n=10) oranı ile ikinci sırada en fazla tartışılan konudur. Günümüzde rekreatif (n=7) kullanımlarla ön plana çıkan ormancılık, orman ekonomisi bilim dalında bulunma oranı, yöneylem çalışmaları (n=7) ve ekonomik değer belirleme (n=7) konularıyla eşdeğerdedir (%7,69).

Çizelge 4.16. Orman ekonomisi bilim dalı konu sıklığı ve yüzdesi.

Orman Ekonomisi	Sıklık	Yüzde
Başarı/Gelir-Gider/Verimlilik/Etkinlik	11	12,09
Odun Üretimi-Odun Ticareti/Arz-Talep	10	10,99
Rekreasyon	7	7,69
Yöneylem Çalışmaları	7	7,69
Ekonomik Değer Belirleme	7	7,69
Pazarlama-Pazar Analizi	6	6,59
Ağaçlandırma Ekonomisi	6	6,59
Masraf Analizi	5	5,49
Dikili Satış	4	4,40
Odun Dışı Ürün	4	4,40
Karbon Depolama	4	4,40
Odun Dışı Hizmet	3	3,30
Doğa Turizmi-Av Turizmi	2	2,20
Orman İçi Otlatma	2	2,20
Yangın	2	2,20
Halkla İlişkiler	2	2,20
Orman Kaynakları ve Yararlanma	2	2,20
Odun Fiyat Analizi	2	2,20
Milli Gelir	1	1,10
Sübvansiyonlar	1	1,10
Dışsalılıklar	1	1,10
Muhasebe	1	1,10
Kırsal Kalkınma	1	1,10
TOPLAM	91	100,00

Farklı zaman dilimlerinde orman ekonomisi konularının dağılımı Çizelge 4.17’de verilmiştir. Başarı/gelir-gider/iktisadilik/verimlilik/etkinlik, yöneylem çalışmaları, ekonomik değer belirleme, masraf analizi, pazarlama-pazar analizi, ağaçlandırma ve rekreasyon konuları her yıl aralığında araştırmalara konu edilen geleneksel konulardır. Karbon depolama, dikili satış, halkla ilişkiler, milli gelir sübvansiyonlar, dışsalılıklar ve kırsal kalkınma konuları son 10 yıllık güncel dönemde ortaya çıkmaya başlayan konulardır. Son zaman diliminde gündemden düşen konular ise odun fiyat analizi, muhasebe, orman kaynakları ve yararlanma, orman içi otlatma olarak ortaya

çıkılmaktadır. Son 20 yılda ise odun üretimi-odun ticareti/arz-talep (n=10) konusu araştırma konuları arasında en çok çalışılan konudur.

Çizelge 4.17. Orman ekonomisi konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.

Orman Ekonomisi	2018-2009		2008-1999		1998-1984	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Odun Üretimi-Odun Ticareti/Arz-Talep	7	14	3	10,71	0	0
Karbon Depolama	4	8	0	0	0	0
Başarı/Gelir-Gider/İktisadilik/Verimlilik/Etkinlik	4	8	5	17,86	2	15,38
Dikili Satış	4	8	0	0	0	0
Odun Dışı Ürün	3	6	1	3,57	0	0
Yöneylem Çalışmaları	3	6	1	3,57	3	23,08
Ekonomik Değer Belirleme	3	6	3	10,71	1	7,69
Masraf Analizi	3	6	1	3,57	1	7,69
Pazarlama-Pazar Analizi	3	6	2	7,14	1	7,69
Ağaçlandırma Ekonomisi	3	6	2	7,14	1	7,69
Rekreasyon	2	4	3	10,71	2	15,38
Odun Dışı Hizmet	2	4	1	3,57	0	0
Halkla İlişkiler	2	4	0	0	0	0
Sübvansiyonlar	1	2	0	0	0	0
Milli Gelir	1	2	0	0	0	0
Dışsalılıklar	1	2	0	0	0	0
Yangın	1	2	1	3,57	0	0
Kırsal Kalkınma	1	2	0	0	0	0
Doğa Turizmi-Av Turizmi	1	2	1	3,57	0	0
Odun Fiyat Analizi	1	2	0	0	1	7,69
Muhasebe	0	0	1	3,57	0	0
Orman Kaynakları ve Yararlanma	0	0	2	7,14	0	0
Orman İçi Otlatma	0	0	1	3,57	1	7,69
TOPLAM	50	100	28	100	13	100

Çizelge 4.18’de lisansüstü tez türlerine göre konu dağılımlarına bakacak olursak, yüksek lisans tez türünde ilk sırayı başarı/gelir-gider/iktisadilik/verimlilik/etkinlik (%13,89) almıştır. Doktora tez türünde bu durum ekonomik değer belirleme (%21,05) olarak tespit edilmiştir. Ancak ekonomik değer belirleme, yöneylem çalışmaları ve odun üretimi-odun ticareti/arz-talep konularının her iki tez türünde araştırıldığı

görülmektedir. Yüksek lisans öğrencilerinin tercih ettiği çoğu çalışma konusunun doktora öğrencileri tarafından tercih edilmediği görülmektedir.

Çizelge 4.18. Orman ekonomisi lisansüstü tez türlerine göre konuların dağılımı.

Orman Ekonomisi	Yüksek Lisans		Doktora	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Başarı/Gelir-Gider/İktisadilik/Verimlilik/Etkinlik	10	13,89	1	5,26
Odun Üretimi-Odun Ticareti/Arz-Talep	8	11,11	2	10,53
Rekreasyon	7	9,72	0	0
Pazarlama-Pazar Analizi	6	8,33	0	0
Ağaçlandırma Ekonomisi	6	8,33	0	0
Masraf Analizi	5	6,94	0	0
Yöneylem Çalışmaları	4	5,56	3	15,79
Ekonomik Değer Belirleme	3	4,17	4	21,05
Dikili Satış	3	4,17	1	5,26
Karbon Depolama	3	4,17	1	5,26
Odun Dışı Ürün	3	4,17	1	5,26
Doğa Turizmi-Av Turizmi	2	2,78	0	0
Halkla İlişkiler	2	2,78	0	0
Milli Gelir	1	1,39	0	0
Dışsalılıklar	1	1,39	0	0
Orman Kaynakları ve Yararlanma	1	1,39	1	5,26
Odun Fiyat Analizi	1	1,39	1	5,26
Muhasebe	1	1,39	0	0
Sübvansiyonlar	1	1,39	0	0
Yangın	1	1,39	1	5,26
Odun Dışı Hizmet	1	1,39	2	10,53
Orman İçi Otlatma	1	1,39	1	5,26
Kırsal Kalkınma	1	1,39	0	0
TOPLAM	72	100	19	100

4.3.3. Ormancılık Politikası Bilim Dalı İçerik Analizi

Orman köylüsünün sorunları, kalkındırılma olanakları, orman köylerinin sosyo-ekonomik durumlarının ele alındığı kırsal kalkınma konusu (n=25) tezler içerisinde kapsamlı şekilde irdelenmiştir. Daha sonra organizasyon/yönetim (n=14) konuları Orman Genel Müdürlüğü'nün idari yapısı ve işletmelerin personellerle ilişkilendirilebilecek konuları üzerine yoğunlaşmıştır. Tüm tezlerin araştırılma sıklıkları Çizelge 4.20'de belirtilmiştir.

Çizelge 4.20. Ormancılık politikası konu sıklığı ve yüzdesi.

Ormancılık Politikası	Sıklık	Yüzde	Ormancılık Politikası	Sıklık	Yüzde
Kırsal Kalkınma	25	16,03	Eylem Planları	2	1,28
Organizasyon/Yönetim	14	8,97	Avcılık	2	1,28
Korunan Alan	13	8,33	Yaylacılık	2	1,28
Rekreasyon	11	7,05	Amaç/Strateji	2	1,28
Çevre Politikaları	11	7,05	Başarı	1	0,64
Sertifikalandırma	9	5,77	Kent Ormancılığı	1	0,64
Halkla İlişkiler	7	4,49	HES	1	0,64
Ölçüt ve Göstergeler	6	3,85	İklim Değişikliği	1	0,64
Ekoturizm	6	3,85	Yangın	1	0,64
Cinsiyet	6	3,85	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler	1	0,64
Avrupa Birliği ve ÇED Raporu	4	2,56	Hükümet Vaatleri	1	0,64
Araştırma ve Yayın	4	2,56	Dikili Satış	1	0,64
Özel Ağaçlandırmalar	4	2,56	Yaban Hayatı	1	0,64
Üretim	4	2,56	Sosyal Ormancılık	1	0,64
İstihdam	3	1,92	İş Sağlığı ve Güvenliği	1	0,64
Odun Dışı Ürün	3	1,92	Ağaçlandırma	1	0,64
Tarımsal Ormancılık	3	1,92	Meslek Ahlakı	1	0,64
STÖ	2	1,28	TOPLAM	155	100

Ormancılık politikası bilim dalının konularına göre yaklaşık onar yıllık zaman dilimlerine ayrılmış dağılımı Çizelge 4.21'de verilmiştir. Kırsal kalkınma, yönetim ve organizasyon, ekoturizm, korunan alan, halkla ilişkiler, üretim, rekreasyon, odun dışı ürün ve özel ağaçlandırma konuları her dönemde araştırmalara konu edilmiş olup, geleneksel araştırma konuları olarak nitelendirilebilir. Son 10 yıllık dilimde ise eylem planları başta olmak üzere iklim değişikliği, yaylacılık, HES, dikili satış vb. gibi yeni

konuların ortaya çıktığı görülmektedir. Gündemden düşen konular arasında ise ağaçlandırma, tıbbi ve aromatik bitkiler, avcılık, sosyal ormancılık, STÖ, amaç ve stratejiler ve çevre politikalarıdır.

Çizelge 4.21. Ormancılık politikası konularının farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.

Ormancılık Politikası	2018-2009		2008-1999		1998-1984	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Kırsal Kalkınma	11	16,18	5	9,8	9	24,32
Sertifikalendirme	8	11,76	1	1,96	0	0
Organizasyon/Yönetim	7	10,29	6	11,76	1	2,7
Ekoturizm	4	5,88	1	1,96	1	2,7
Ölçüt/Gösterge	4	5,88	2	3,92	0	0
Cinsiyet	3	4,41	3	5,88	0	0
Korunan Alan	3	4,41	7	13,73	3	8,11
Halkla İlişkiler	3	4,41	1	1,96	3	8,11
İstihdam	2	2,94	1	1,96	0	0
Üretim	2	2,94	1	1,96	1	2,7
Rekreasyon	2	2,94	3	5,88	6	16,22
Eylem Planları	2	2,94	0	0	0	0
Araştırma ve Yayın	2	2,94	2	3,92	0	0
İklim Değişikliği	1	1,47	0	0	0	0
Yaylacılık	1	1,47	0	0	1	2,7
Tarımsal Ormancılık	1	1,47	2	3,92	0	0
Yangın	1	1,47	0	0	0	0
HES	1	1,47	0	0	0	0
İş Sağlığı ve Güvenliği	1	1,47	0	0	0	0
Meslek Ahlakı	1	1,47	0	0	0	0
Hükümet Vaatleri	1	1,47	0	0	0	0
Yaban Hayatı	1	1,47	0	0	0	0
Avrupa Birliği ve ÇED Raporu	1	1,47	3	5,88	0	0
Odun Dışı Ürün	1	1,47	1	1,96	1	2,7
Dikili Satış	1	1,47	0	0	0	0
Başarı	1	1,47	0	0	0	0
Kent Ormancılığı	1	1,47	0	0	0	0
Özel Ağaçlandırmalar	1	1,47	2	3,92	1	2,7
Ağaçlandırma	0	0	1	1,96	0	0
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler	0	0	1	1,96	0	0
Avcılık	0	0	2	3,92	0	0
Sosyal Ormancılık	0	0	0	0	1	2,7
Amaç/Strateji	0	0	2	3,92	0	0
STÖ	0	0	2	3,92	0	0
Çevre Politikaları	0	0	2	3,92	9	24,32
TOPLAM	68	100	51	100	37	100

Kırsal kalkınma yüksek lisans tez türlerinde (n=23) en fazla çalışılan konu olup, doktora tezlerine (n=2) de konu edilmiştir (Çizelge 4.22). Doktora öğrencilerinin en fazla çalışmayı tercih ettiği konu korunan alan ve ölçüt ve göstergeler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 4.22. Ormancılık politikası konularının tez türlerine göre dağılımı.

Ormancılık Politikası	Yüksek Lisans		Doktora	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Kırsal Kalkınma	23	17,83	2	7,41
Organizasyon/Yönetim	12	9,3	2	7,41
Korunan Alan	10	7,75	3	11,11
Rekreasyon	9	6,98	2	7,41
Çevre Politikaları	9	6,98	2	7,41
Sertifikalandırma	7	5,43	2	7,41
Halkla İlişkiler	6	4,65	1	3,7
Ekoturizm	5	3,88	0	0
Cinsiyet	5	3,88	1	3,7
Araştırma ve Yayın	4	3,1	0	0
Avrupa Birliği ve ÇED Raporu	4	3,1	0	0
Üretim	4	3,1	0	0
Ölçüt ve Göstergeler	3	2,33	3	11,11
Özel Ağaçlandırmalar	3	2,33	1	3,7
Tarımsal Ormancılık	3	2,33	0	0
İstihdam	3	2,33	0	0
Eylem Planları	2	1,55	0	0
STÖ	2	1,55	0	0
Yangın	1	0,78	0	0
HES	1	0,78	0	0
İş Sağlığı ve Güvenliği	1	0,78	0	0
Ağaçlandırma	1	0,78	0	0
Hükümet Vaatleri	1	0,78	0	0
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler	1	0,78	0	0
Başarı	1	0,78	0	0
Amaç/Strateji	1	0,78	1	3,7
Kent Ormancılığı	1	0,78	0	0
Odun Dışı Ürün	1	0,78	2	7,41
Dikili Satış	1	0,78	0	0
Avcılık	1	0,78	1	3,7
İklim Değişikliği	1	0,78	0	0
Yaylacılık	1	0,78	1	3,7
Yaban Hayatı	1	0,78	0	0
Sosyal Ormancılık	0	0	1	3,7
Meslek Ahlakı	0	0	1	3,7
TOPLAM	129	100	27	100

4.4. ORMAN EKONOMİSİ BİLİM DALINDA YAPILAN TEZLERİN HAREKET ANALİZİ

Sözbilimsel hareket analizinde sadece Orman Ekonomisi Bilim Alanında yapılan tezler kapsama dâhil edilmiş olup, Çevre/Ormancılık Hukuku veOrmancılık Politikası Anabilim Dalı tezleri kapsam dışında tutulmuştur. Orman ekonomisi bilim dalında yapılmış lisansüstü tez özetleri yaklaşık onar yıllık zaman dilimlerine ayrılarak (1987-1998, 1999-2008 ve 2009-2018), çözümlemelerin zamansal değişimleri de değerlendirilmiştir. Çalışmada incelenen tezlerin, %9,6'sı (n=19) 1987-1998 yıllarında, %34'ü (n=67) 1999-2008 yıllarında ve %56,3'ü de (n=111) 2009-2018 yıllarında yapılmıştır. İstanbul Üniversitesi (n=46), Süleyman Demirel Üniversitesi (n=45) ve Karadeniz Teknik Üniversitesi (n=34) incelenen tezlerin büyük bir kısmının (%63,5) yürütüldüğü kurumlardır. Tezlerden 2 adedi İngilizce diğerleri Türkçe yazılmıştır. Tez danışmanlarından en fazla sıklıkta yer alan ilk üçü, Ahmet Tolunay (n=29), Özden Görücü (n=20) ve Uçkun Geray(n=18)'dir. Tezlerin 101 adeti profesör, 59 adeti doçent ve 37 adeti de yardımcı doçent unvanlı öğretim üyeleri tarafından yönetilmiştir.

4.4.1. Hareketlerin Bulunma Sıklığı

Özetlerde hareketlerin ne oranda yer aldığına bağlı olarak, ilgili alan için hangi hareketlerin geleneksel/alışlagelmiş ve seçimlik olduğuna dair ayrım yaparken Kanoksilapatham (2005) tarafından önerilen %60'lık oran kullanılmıştır. Bu durumda bir hareket özetler içerisinde %60 ve daha fazla oranda yer alıyorsa alışlagelmiş hareket, daha az oranda görülüyorsa seçimlik hareket olarak kabul edilmektedir. Özete ilişkin hareketlerin tezlerde yer alma sıklığı ve yüzdesi zaman dilimleri itibariyle ve topluca Çizelge 4.24'te gösterilmektedir.

Çizelge 4.24'e göre özete dair hareketlerden giriş, incelenen özetlerin yarısında (%51,27); tartışma ise tezlerin yarıya yakınında (%45,69) görülmektedir. Buna karşılık, sonuçlar ve amaç hareketleri özetlerin tamamına yakınında (%92,89; %91,37); yöntem ise genelinde (%82,23) yer almaktadır. Bu bulgulara göre, incelenen tezlerde amaç, yöntem ve sonuçlar hareketleri alışlagelmiş hareketler olmakta, giriş ve tartışma ise seçimlik hareketler olmaktadır. Bu bulgular alanyazındaki çoğu çalışmanın bulgusuyla uyum göstermektedir. Zand-Moghadam ve Meihami (2016) 300 tez özetinde yaptıkları çalışmada, alışlagelmiş hareketler olarak amaç, yöntem ve sonuçları bulmuşlardır.

Al-Zubaidi (2013) de tez özetlerinde amaç, yöntem ve sonuç hareketlerini alışlagelmiş hareketler olarak tespit etmiştir.

Hareketlerin farklı zaman dilimlerindeki alışlagelmiş-seçimlik ayrımı da benzerdir. Tüm zamanlarda giriş ve tartışma seçimlik hareket iken, diğer hareketler alışlagelmiş hareketlerdir. Farklı zamanlarda en sık görülen hareketler farklılaşmaktadır. 1987-1998 ile 2009-2018 yıllarında sonuçlar (%94,74; %95,5), 1999-2008 yıllarında ise amaç (%91,04) en sık görülen harekettir.

Çizelge 4.24. Zaman dilimlerine göre hareketlerin bulunma sıklığı ve yüzdesi.

Hareket türü	1987-1998		1999-2008		2009-2018		Toplam	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Giriş	9	47,37*	32	47,76*	60	54,05*	101	51,27*
Amaç	16	84,21	61	91,04	103	92,79	180	91,37
Yöntem	15	78,95	50	74,63	97	87,39	162	82,23
Sonuçlar	18	94,74	59	88,06	106	95,5	183	92,89
Tartışma	7	36,84*	34	50,75*	49	44,14*	90	45,69*
Toplam	19	100	67	100	111	100	197	100

*Seçimlik hareket

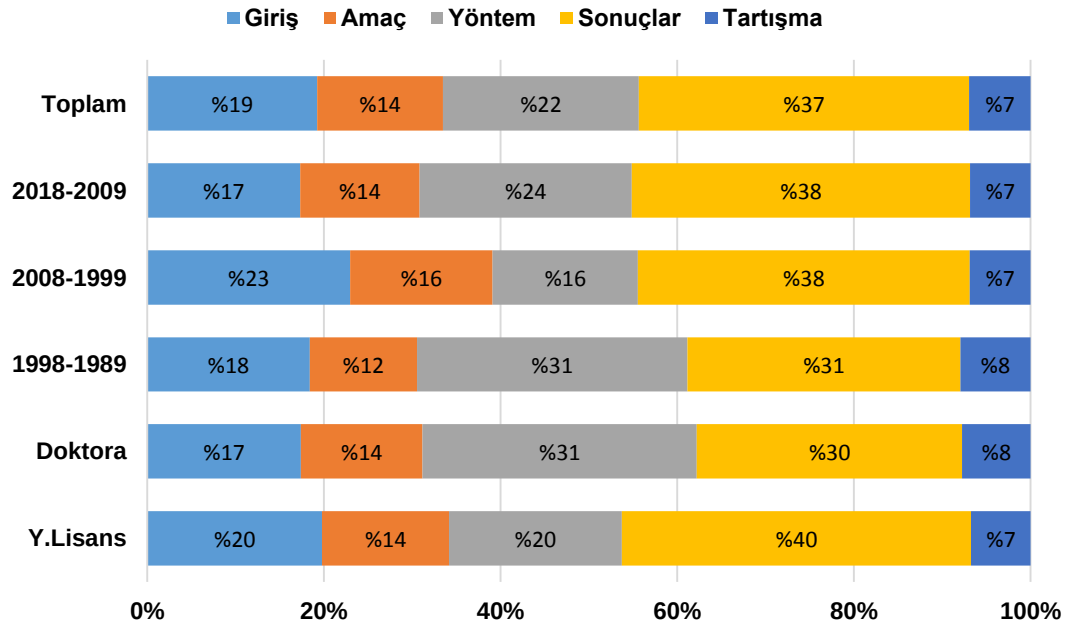
Özete dair hareketlerin yüksek lisans ve doktora tez özetlerinde yer alma sıklığı ve yüzdesi Çizelge 4.25'te verilmektedir. Bu verilere göre, tezlerin tümünde olduğu gibi giriş ve tartışma hareketleri seçimlik iken diğer hareketler alışlagelmiş hareket olmaktadır. Doktora tez özetlerinde tüm hareketlerin görülme yüzdesi yüksek lisans tezlerinden daha yüksektir. Bu durum, doktora tez yazarlarının çok daha uzun süre araştırma faaliyetlerinde bulunması ve araştırma yazımında daha tecrübeli olmalarından kaynaklanabilir. Doktora tez özetlerinin tamamında amaç hareketi yer almakta, neredeyse tamamında da sonuçlar (%97,37) ve yöntem (%92,11) hareketi yer almaktadır.

Çizelge 4.25. Tez türlerine göre hareketlerin bulunma sıklığı ve yüzdesi.

Hareket türü	Yüksek Lisans		Doktora	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Giriş	80	50,31*	21	55,26*
Amaç	142	89,31	38	100
Yöntem	127	79,87	35	92,11
Sonuçlar	146	91,82	37	97,37
Tartışma	69	43,4*	21	55,26*
Toplam	159	100	38	100

4.4.2. Hareket Büyüklükleri

Özet metninde farklı hareketlerin büyüklüğü veya uzunluğu toplam metin içerisindeki ağırlığının belirlenmesi için kullanılabilir. Bir harekete ayrılan metnin göreceli büyüklüğü, o hareketin önem düzeyinin başka bir nicel ölçüsü olarak kabul edilmektedir (Ren ve Li, 2011). Hareket büyüklüğünü hesaplamak için sözcük sayısı veya kod sayısı kullanılabilir. Bu çalışmada hareket büyüklüğü, ilgili hareket için kodlanan metnin karakter sayısı esas alınarak hesaplanmıştır. Şekil 4.6 farklı hareketlerin büyüklüğünü, farklı zaman dilimleri ve tez türleri için oransal olarak göstermektedir.

Şekil 4.6. Hareket büyüklüklerinin tez türleri ve farklı zaman dilimlerine göre dağılımı.

Tüm tez özetlerinde, en fazla yer verilen hareket sonuçlar olup, onu sırasıyla yöntem, giriş, amaç ve tartışma izlemektedir. Alanyazında tez özetlerinde sözcük sayısı temelli hareket ağırlığının incelendiği bir çalışmada (El-Dakhs, 2018), en fazla ağırlığa sahip olan hareket sonuçlar iken onu sırasıyla giriş ve yöntem izlemiştir. Özetlerin yaklaşık yarısında yer alan giriş hareketine, özetlerin neredeyse tamamına yakınında yer alan yer alan amaç hareketine kıyasla hacimsel olarak daha fazla yer verilmiş olması dikkat çekmektedir.

Bu noktada dikkat çeken bir bulgu da, incelenen tez özetlerinin %16'sında (n=31) tez başlığına ve/veya tezin yapıldığı üniversite, enstitü, anabilim dalı bilgilerine yer verilmiş olmasıdır. Yüksek lisans tez özetlerinde en fazla hacme sahip hareket sonuçlar iken, doktora tezlerinde yöntem en fazla yer bulan harekettir.

Bu durum doktora tezlerinin daha kapsamlı ve detaylı yöntem kurgusuna sahip olmasıyla ilişkilendirilebilir. Doktora tezlerinde yöntem ve sonuçlar neredeyse eşit düzeyde ağırlığa sahiptir. Zaman dilimleri açısından bakıldığında en belirgin bulgu, yöntem hareketinin ağırlığının günümüze yaklaştıkça azalması olmaktadır. Ağırlığı en az değişkenlik gösteren hareket ise tartışmadır.

4.4.3. Hareketlerin Birlikte Bulunma Durumları

İncelenen tez özetlerinde yer alan hareketlerin sıralamaları dikkate alınmaksızın birlikte bulunma durumları Çizelge 4.26'da verilmektedir. Buna göre incelenen tüm tezlerde en fazla bir arada yer alan hareketler amaç, yöntem ve sonuç olmuştur. İkinci olarak, giriş, amaç, yöntem, sonuçlar ve tartışma hareketleri bir arada yer almıştır. Üçüncü sırada ise giriş, amaç, yöntem ve sonuçlar hareketleri bir arada yer almıştır. 5 farklı hareket birleşimi ise tek tezde yer almıştır.

Çizelge 4.26. Tüm tezlerin için hareketlerin birlikte bulunma durumları.

Giriş	Amaç	Yöntem	Sonuçlar	Tartışma	Sıklık	Yüzde
					48	24,37
					36	18,27
					32	16,24
					31	15,74
					6	3,05
					6	3,05
					5	2,54
					5	2,54
					5	2,54
					4	2,03
					4	2,03
					3	1,52
					3	1,52
					2	1,02
					2	1,02
					1	0,51
					1	0,51
					1	0,51
					1	0,51
					1	0,51
					197	100

Yüksek lisans tez özetlerinde en fazla birlikte yer alan hareketler amaç, yöntem ve sonuç olmuştur (Çizelge 4.27). Giriş, amaç, yöntem ve sonuçlar ikinci, Amaç, yöntem, sonuçlar ve tartışma ise üçüncü sırada yer alan hareket birleşimi olmuştur. 5 farklı hareket birleşimi ise tek yüksek lisans tezinde yer almıştır.

Çizelge 4.27. Yüksek lisans tez türü için hareketlerin birlikte bulunma durumları.

Giriş	Amaç	Yöntem	Sonuçlar	Tartışma	Sıklık	Yüzde
					38	23,9
					27	16,98
					25	15,72
					22	13,84
					6	3,77
					5	3,14
					5	3,14
					5	3,14
					4	2,52
					4	2,52
					3	1,89
					3	1,89
					3	1,89
					2	1,26
					2	1,26
					1	0,63
					1	0,63
					1	0,63
					1	0,63
					1	0,63
					159	100

Doktora tezlerinde, en yüksek oranda giriş, amaç, yöntem, sonuçlar ve tartışma hareketleri birlikte özetle yer almıştır (Çizelge 4.28). Beklentilerle uyumlu bu bulgu, doktora öğrencilerinin daha tecrübeli olmaları ile açıklanabilir (Hyland, 2013). Doktora tezlerinde ikinci sırada yer alan hareket birleşimi, amaç, yöntem ve sonuçlar iken üçüncü sırada amaç, yöntem, sonuçlar ve tartışma birleşimi yer almıştır. 5 farklı hareket birleşimi ise tek doktora tezinde yer almıştır.

Çizelge 4.28. Doktora tez türü için için hareketlerin birlikte bulunma durumları.

Giriş	Amaç	Yöntem	Sonuçlar	Tartışma	Sıklık	Yüzde
					14	36,84
					10	26,32
					6	15,79
					5	13,16
					1	2,63
					1	2,63
					1	2,63
					38	100

Farklı zaman dilimlerinin tümünde amaç, yöntem ve sonuç hareketleri özette birlikte yer almıştır. Çizelge 4.29 yıl gruplarına göre hareketlerin birlikte bulunma durumlarını göstermektedir.

Çizelge 4.29. Yıllara göre hareketlerin birlikte bulunma durumları.

2009-2018						1999-2008						1987-1998								
G	A	Y	S	T	N	Yüzde	G	A	Y	S	T	N	Yüzde	G	A	Y	S	T	N	Yüzde
					27	2432						16	23,88						5	26,32
					23	20,72						12	17,91						4	21,05
					22	19,82						11	16,42						4	21,05
					16	14,41						6	8,96						1	5,26
					4	3,60						4	5,97						1	5,26
					3	2,70						3	4,48						1	5,26
					3	2,70						3	4,48						1	5,26
					2	1,80						2	2,99						1	5,26
					2	1,80						2	2,99						1	5,26
					2	1,80						2	2,99						19	100
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						1	1,49							
					1	0,90						67	100							
					100															

G: Giriş; A:Amaç; Y:Yöntem; S:Sonuçlar; T:Tartışma.

4.4.4. Hareket Düzeni

Özetlerdeki hareketlerin düzeni, hangi hareketlerin hangisinden sonra geldiğini yani sıralamasını ifade etmektedir. Tam doğrusal bir hareket düzenine sahip özette, beş hareketin tamamına yer verilmesi ve sıralamasının da Giriş(G)-Amaç(A)-Yöntem(Y)-Sonuçlar(S)-Tartışma(T) şeklinde olması beklenmektedir. İncelenen tez özetleri içerisinde tam doğrusal hareket düzenine sahip olanların payı %14,72 (n=29)'dir. Bu oran Can vd. (2016) tarafından bulunandan (%18) daha düşüktür. Bu durum, tez özetlerinin araştırma makalesi özetleri arasındaki farklılıktan kaynaklanabilir (Çizelge 30).

Beklenen sıralamada hareketlere yer verilmesine karşın bazı hareketlerin eksik olduğu özetlerin hareket düzeni yarı doğrusal olarak adlandırılmaktadır Can vd. (2016) Tez özetlerinde toplam 16 farklı yarı doğrusal hareket düzenine rastlanmıştır. Bu özetler içinde en yüksek oranda görülen A-Y-S düzeni iken, onu A-Y-S-T ve G-A-Y-S düzenleri izlemektedir. İlginç şekilde sadece tek harekete sahip 2 adet özet de bulunmakta, bunların yarısı amaç diğerleri de giriş hareketinden oluşmaktadır. Tez özetlerinde, beklenen hareket sıralamasının değiştiği yani doğrusal olmayan hareket düzeni de bulunmaktadır. 11 farklı doğrusal olmayan harekete sahip olan özetlerin oranı %10,66 (n=21) olmuştur. Doğrusal olmayan hareketlerin en yaygın görülenleri, sırasıyla G-Y-A-S-T, A-G-Y-S-T ve A-G-S-T olmuştur.

Çizelge 4.30. Orman ekonomisi tez özetleri hareket düzeni.

Hareket Sırası	Düzen türü	Sıklık	Yüzde
AYS	Yarı doğrusal	43	21,83
AYST	Yarı doğrusal	29	14,72
GAYST	Tam doğrusal	29	14,72
GAYS	Yarı doğrusal	27	13,71
GYST	Yarı doğrusal	7	3,55
AST	Yarı doğrusal	7	3,55
GYAST	Doğrusal olmayan	6	3,05
AS	Yarı doğrusal	4	2,03
GS	Yarı doğrusal	4	2,03
GAST	Yarı doğrusal	4	2,03
GA	Yarı doğrusal	4	2,03
GAS	Yarı doğrusal	4	2,03
YS	Yarı doğrusal	3	1,52
AGYST	Doğrusal olmayan	3	1,52
G	Tek hareket	2	1,02
GAYT	Yarı doğrusal	2	1,02
A	Tek hareket	2	1,02
AGST	Doğrusal olmayan	2	1,02
ASY	Doğrusal olmayan	2	1,02
AYGS	Doğrusal olmayan	2	1,02
GST	Yarı doğrusal	1	0,51
GYAT	Doğrusal olmayan	1	0,51
ASYT	Doğrusal olmayan	1	0,51
AYT	Yarı doğrusal	1	0,51
GYS	Yarı doğrusal	1	0,51
YAS	Doğrusal olmayan	1	0,51
GYAS	Doğrusal olmayan	1	0,51
GSA	Doğrusal olmayan	1	0,51
AGYS	Doğrusal olmayan	1	0,51
YST	Yarı doğrusal	1	0,51
TOPLAM		197	100

G:Giriş, A:Amaç, Y:Yöntem, S:Sonuçlar; T:Tartışma.

Yüksek lisans tez özetlerinde en yaygın hareket düzeni A-Y-S iken, onu sırasıyla G-A-Y-S ve A-Y-S-T izlemektedir. Doktora tez özetlerinde ise ilke sırada tam doğrusal hareket düzeni yer almış, onu sırasıyla A-Y-S ve A-Y-S-T izlemiştir. Beklenildiği gibi,

doktora tez özetlerinde tam doğrusal hareket düzenine sahip olanların oranı (%26,32), yüksek lisans tez özetlerinininkinden (%14,72) daha fazladır. Çizelge 4.31’de tez türlerine göre en yaygın 10 hareket düzeni yer almaktadır.

Çizelge 4.31. Yüksek lisans tez özetleri hareket düzeni.

Yüksek Lisans			Doktora		
Hareket Sırası	Sıklık	Yüzde	Hareket Sırası	Sıklık	Yüzde
AYS	35	22,01	GAYST	10	26,32
GAYS	23	14,47	AYS	8	21,05
AYST	23	14,47	AYST	6	15,79
GAYST	19	11,95	GAYS	4	10,53
GYST	6	3,77	AGYST	2	5,26
AST	6	3,77	GYAST	2	5,26
GS	4	2,52	AST	1	2,63
GAS	4	2,52	AGST	1	2,63
GAST	4	2,52	GA	1	2,63
GYAST	4	2,52	AS	1	2,63

G:Giriş, A:Amaç, Y:Yöntem, S:Sonuçlar, T:Tartışma.

Zaman dilimleri içerisinde en yüksek oranda tam doğrusal hareket düzenine sahip olanı 2009-2018 olurken, 1987-1998 aralığında hiçbir özet bu düzene sahip değildir. Bu durum, Hyland tarafından 2000 yılında önerilen beşli hareket düzeninin son yıllarda giderek yaygınlaşmaya başladığını göstermektedir.

4.4.5. Hareket Analizi İstatistikleri

Çizelge 4.32’de verilen tanımlayıcı istatistiklerden hareketle özet metinlerinde yöntem hareketinin diğerlerinden daha kısa (min=27), sonuçlar hareketinin ise diğerlerinden daha uzun olması (maks=2991) olması dikkat çekmektedir.

Çizelge 4.32. Hareket büyüklüklerine dair tanımlayıcı istatistikler.

	Sıklık	Ortalama	SS	Min.	Maks.
Giriş	101	629,75	344,44	117	1435
Amaç	180	261,33	133,92	62	856
Yöntem	162	452,83	339,27	27	2298
Sonuçlar	183	675,06	477,38	55	2991
Tartışma	90	255,03	167,02	58	938

SS: Standart Sapma, Min: Minumum, Maks: Maksimum

Çizelge 4.33 için tez türlerine göre hareket büyüklükleri değerlendirildiğinde giriş hareketindeki yüksek lisans (min=117) ve doktora (min=218) tez türleri arasında büyüklük farkı olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.33. Tez türlerine göre hareket büyüklüğü istatistikleri.

Hareket	Tez Türü	Ortalama	N	SS	Min.	Maks.
Giriş	Yüksek lisans	630,03	80	343,23	117	1405
	Doktora	628,71	21	357,58	218	1435
Amaç	Yüksek lisans	257,77	142	130,7	62	856
	Doktora	274,61	38	146,43	109	633
Yöntem	Yüksek lisans	392,01	127	246,66	29	1259
	Doktora	673,51	35	505,58	27	2298
Sonuçlar	Yüksek lisans	690,08	146	490,34	64	2991
	Doktora	615,78	37	423,28	55	2194
Tartışma	Yüksek lisans	247,58	69	146,25	67	706
	Doktora	279,52	21	224,92	58	938

N:sıklık, SS: Standart Sapma, Min: Minumum, Maks: Maksimum

Mann-Whitney U Testi sonuçları, yüksek lisans ve doktora tezleri arasında; giriş, amaç, sonuçlar ve tartışma hareketlerinin uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Buna karşılık, yüksek lisans ($Ortn=351$) ve doktora tezleri ($Ortn=503$) arasında yöntem hareketinin uzunluğu bakımından anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.34). Doktora tez özetlerinde yöntem hareketlerine daha ayrıntılı yer verilmesi beklenen bir durumdur.

Çizelge 4.34. Hareket büyüklüğü bakımından tez türlerinin karşılaştırılması.

Hareket	Tez türü	N	SO	ST	U	z	p
Giriş	Yüksek lisans	80	51,06	4084,5	835,5	-0,038	0,97
	Doktora	21	50,79	1066,5			
Amaç	Yüksek lisans	142	89,96	12775	2622	-0,266	0,79
	Doktora	38	92,5	3515			
Yöntem	Yüksek lisans	127	75,2	9550	1422	-3,258	0,001
	Doktora	35	104,37	3653			
Sonuçlar	Yüksek lisans	146	93,38	13633	2500	-0,698	0,485
	Doktora	37	86,57	3203			
Tartışma	Yüksek lisans	69	45,1	3112	697	-0,262	0,793
	Doktora	21	46,81	983			

SO:Sıra ortalaması, ST:Sıralar toplamı

Danışmanların unvanları arasında, hareketlerin uzunları bakımından farklılık olup olmadığını test etmek için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Üç farklı unvana sahip danışman grupları arasında, hareketlerin uzunluklarında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir (Çizelge 4.35).

Çizelge 4.35. Danışmanın unvanına göre hareket büyüklüğü istatistikleri.

Hareket	Unvan	Ortalama	N	SS	Min.	Maks.
Giriş	Prof.	649,86	57	368,33	135	1435
	Doç.	591,48	25	325,54	221	1337
	Dr.Öğr.Üyesi	619,79	19	303,83	117	1193
Amaç	Prof.	252,24	92	128,4	85	633
	Doç.	278,29	55	143,76	62	856
	Dr.Öğr.Üyesi	258,39	33	133,51	69	661
Yöntem	Prof.	494,59	79	403,6	27	2298
	Doç.	408,73	52	256,91	68	1062
	Dr.Öğr.Üyesi	420,35	31	270,04	91	1259
Sonuçlar	Prof.	645,3	90	496,37	55	2613
	Doç.	708,81	58	492,92	75	2991
	Dr.Öğr.Üyesi	695,66	35	403,6	100	1946
Tartışma	Prof.	239,6	47	181,87	58	938
	Doç.	268,88	26	143,24	90	706
	Dr.Öğr.Üyesi	276,53	17	162,84	91	639

N:sıklık, SS: Standart Sapma, Min: Minumum, Maks: Maksimum

Çizelge 4.36’da üç farklı zaman dilimindeki tez özetlerinin farklı hareketlerin uzunlukları bakımından farklılığı Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir. Test sonuçlarına göre, farklı zaman aralıklarındaki tez özetlerinin giriş hareketlerinin uzunlukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu bulunmuştur ($H(2)=8,52$, $p=0,014$). Bu farklılığın hangi zaman diliminden kaynaklandığını belirlemek için bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Buna göre, 1987-1998 yıl grubu ile 1999-2008 yıl grubu arasında ($p=0,707$) ve 2009-2018 yıl grubu arasında ($p=1,00$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Ancak, 1999-2008 yıl grubu ile 2009-2018 yıl grubu arasında ($p=0,011$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Trend tespitine yönelik yapılan Jonckheere testine göre, günümüze yaklaştıkça giriş bölümlerinin uzunluğunun azaldığı tespit edilmiştir ($J=1025$, $z=-2,354$, $p=0,019$).

Çizelge 4.36. Zaman dilimlerine göre hareket büyüklüğü istatistikleri.

Hareket	Zaman dilimleri	Ortalama	N	SS	Min.	Maks.
Giriş	1987-1998	637	9	392,94	255	1334
	1999-2008	766,41	32	344,62	253	1435
	2009-2018	555,78	60	319,44	117	1305
Amaç	1987-1998	236,88	16	112,78	74	432
	1999-2008	282,61	61	163,2	62	856
	2009-2018	252,52	103	116,17	69	606
Yöntem	1987-1998	635,87	15	661,52	125	2298
	1999-2008	351,2	50	288,35	29	1430
	2009-2018	476,91	97	274,92	27	1372
Sonuçlar	1987-1998	535,22	18	406,82	64	1402
	1999-2008	680,29	59	480,9	55	2613
	2009-2018	695,9	106	486,48	75	2991
Tartışma	1987-1998	353,43	7	294,09	102	938
	1999-2008	216,06	34	111,24	58	493
	2009-2018	268,02	49	172,47	67	801

N:sıklık, SS: Standart Sapma, Min: Minimum, Maks: Maksimum

Yine üç farklı zaman dilimindeki tez özetlerinin yöntem hareketi uzunlukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($H(2)=10,10$, $p=0,006$). Bu farklılığın hangi zaman diliminden kaynaklandığını belirlemek için bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Buna göre, 1987-1998 yıl grubu ile 1999-2008 yıl grubu arasında ($p=0,426$) ve 2009-2018 yıl grubu arasında ($p=1,00$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Ancak, 1999-2008 yıl grubu ile 2009-2018 yıl grubu arasında ($p=0,005$) istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Trend tespitine yönelik yapılan Jonckheere testine göre, günümüze yaklaştıkça giriş bölümlerinin uzunluğunun azaldığı tespit edilmiştir ($J=4271$, $z=-2,483$, $p=0,013$).

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ormancılık ve orman mühendisliği konularında yapılan lisansüstü tezler ile orman mühendisliği anabilim dalında yapılmış ancak ormancılık ve orman mühendisliği konu sınıfı dışında kalan tez özetlerinin içerik analizi yapılmıştır. Tez kapsamında toplamda 2761 tez özeti incelenmiştir. Bu tezlerin 839 tanesi, orman mühendisliği bölümü dışındaki bölümlerde yapılan tezlerdir. Farklı bölümlerde yapılan lisansüstü tezlerin dağılımında, fen bilimleri enstitüsüne ait bölümlerin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Fen bilimleri dışındaki disiplinlerin ormancılık ve orman mühendisliği konularına olan ilgilerinin düşük olduğunu ortaya çıkmıştır. Sosyal bilimler enstitüsüne bağlı birimlerde yürütülen tezlerin, orman mühendisliği dışındaki bölümlerde yürütülen tezler içindeki payı %2,87 olmuştur. Marjinal sektör konumunda ekonomi içerisindeki yeri ihmal edilebilecek düzeyde olan ormancılığın (Türker, 2013) araştırma sahasında da ilgi göremediği belirlenmiştir. Bunun yanında güzel sanatlar enstitüsünde ormancılık konusunda hiçbir lisansüstü çalışmanın yürütülmemiş olması dikkat çekmektedir.

Orman mühendisliği bölümünde yapılmış olan tez özetlerine dair kelime bulutları oluşturulmuştur. Kelime sıklıklarına bakıldığında “orman” kelimesi tüm tezler ve dört anabilim dalında en sık kullanılan kelime olmuştur. Diğer anabilim dallarında kullanılan kelimeler; Havza Amenajmanı ve Toprak İlmi ve Ekolojisi AD için “toprak”, Silvikültür AD için “tohum”, Orman Botaniği AD için ise “takson” olmuştur.

Orman mühendisliği bölümünde yapılmış olan tezlerde, anahtar kelime uzunluğu, özet uzunluğu ve sayfa sayısı bakımından yüksek lisans ve doktora tezleri arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Anahtar kelime uzunluğu, anahtar kelime sayısı, özet uzunluğu, sayfa sayısı ve başlık uzunluğu açısından profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi unvanına sahip danışmanlar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Orman Ekonomisi AD konularına göre sınıflandırılarak üç bilim dalı başlığı altında incelenmiştir. Bilim dallarına ait güncel konular, geleneksel konular ve güncelliğini yitirmiş konular belirlenmiştir. Buna göre orman ekonomisi bilim dalı için en fazla araştırılan konuların başında ekonomik etkenlik analizi çalışmaları (iktisadilik, verimlilik, başarı vb.) gelmektedir. Ormancılık politikası bilim dalı için en fazla teze

konu olan ise kırsal kalkınma (sosyal ormancılık, orman köyleri, vb.) olmuştur. Orman hukuku bilim dalında ise en fazla çalışılan araştırma sahası orman sayılan yerlerin ormancılık dışı amaçlarla kullanımı (izin, irtifak, tahsis vb.) olmuştur. Son yıllarda tez çalışmalarına konu edilen güncel konular ekonomi için, karbon ekonomisi ve dikili satış, ormancılık politikası için güncel konular planlama (stratejik plan, amenajman) ve iklim değişikliği, orman hukuku için ise uluslararası süreçler ve anayasa olmuştur.

Bu tezde konu temelli sınıflandırma sadece orman ekonomisi anabilim dalı için yapılmış olup en fazla çalışılan konulara ulaşılabilmektedir. Konu kapsamında diğer anabilim dalları için de aynı sınıflandırma yapılarak en çok çalışılan konular irdelenebilir.

Hyland (2000) tarafından önerilen beşli hareket düzeni temel alınmış ve yazılım yardımıyla tez özet metinlerinin içerik analizi yapılmıştır. Bu çalışmada, önceki çalışmalara benzer şekilde, tez özetlerinde de yazarların en çok amaç, yöntem ve sonuçlar hareketlerine yer verdiği, sonuçların ne anlama geldiği ile alanda neler bilindiği konusuna görece daha az yer verdiği belirlenmiştir. Buna göre, orman ekonomisi alanındaki tez yazarlarının yarısı, giriş ve tartışma hareketlerine yer vermemiş ve her ikisi de seçimlik hareket sınıfında yer almıştır. Tezlerde ulaşılan sonuçların ne anlama geldiği en sık ihmal edilen özet hareketi olmuştur. Giriş ve tartışmanın seçimlik olması durumu tüm zaman dilimlerinde ve tez türlerinde geçerlidir. Doktora öğrencileri, yüksek lisans öğrencilerinden daha fazla oranda tartışmaya yer vermişlerdir.

Hyland (2000) tarafından önerilen model esas alınarak oluşturulan orman ekonomisi içerik analizi çalışmalarında en çok amaç, yöntem ve sonuç hareketlerine yer verilmiştir. Özet içindeki ağırlığı en fazla olan hareket sonuçlar, en az olan ise tartışma olmuştur. Giriş hareketi tezlerin yarısında yer almasa da, toplamdaki ağırlığının yüksekliği dikkat çekmektedir. En büyük paya sahip hareket doktora tezlerinde yöntem iken, yüksek lisans tezlerinde sonuçlar olmuştur. Tezlerde en fazla bir arada bulunan hareketler amaç, yöntem ve sonuç iken, A-Y-S düzeni de en fazla görülen hareket düzeni olmuştur.

Bu sonuçlar alanyazında sıklıkla dile getirilen araştırma yürütme ve yazmada daha tecrübeli olan doktora tez yazarlarının hareketlerin tümüne ve beklenen sırayla yer verdikleri yönündeki tezin, orman ekonomisi alanında da geçerli olduğunu ortaya

koymaktadır. Tez özetlerinde herhangi bir harekete dâhil edilemeyen, başka bir deyişle herhangi bir amaca hizmet etmeyen bilgilere yer verilmesi, tez yazarlarının, araştırma makalesi yazarlarına kıyasla daha çaylak olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle, araştırma/tez yazımı üzerine bir dersin enstitülerde özellikle yüksek lisans öğrencilerine okutulması önerilebilir. En azından enstitü bünyesinde hazırlanan yazım rehberinde tez özetinde hangi bilgilere yer verilmesi gerektiği, sözbilimsel hareket temelli olarak ayrıntılı verilebilir. Bu çalışmanın sonuçları, orman ekonomisi ve ormancılık öncelikli olmak üzere lisansüstü ve araştırma makalesi özet yazımı konusunda yazarlara rehberlik edebilir.

6. KAYNAKLAR

- Al-Zubaidi, N. A. G. (2013). Analyzing the Rhetorical Structure of Linguistics Dissertation Abstracts Written by Iraqi EFL Graduates. *Journal of the College of Education for Human Sciences-Ibn Rushd-University of Baghdad*, 2(204), 1–32.
- Amnuai, W. (2019). Analyses of Rhetorical Moves and Linguistic Realizations in Accounting Research Article Abstracts Published in International and Thai-Based Journals. *SAGE Open*, 9(1), 1-9.
- Aygül, L. (2016). ‘Günümüz Vitray Sanatında biçim ve İçerik Analizi’, Sanatta Yeterlik Eser Metni, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Aytekin, V.K. (2018). ‘24 Ocak Kararları: Hürriyet Ve Cumhuriyet Gazetelerinde Yayınlanan Köşe Yazılarının İçerik Ve Söylem Analizi’, Yüksek Lisans Tezi, Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mardin, Türkiye.
- Berelson, B. (2000). Content analysis in communication research. İçinde, *Media studies: A reader* (ss. 200-209). New York: New York University Press.
- Berkenkotter, C. ve Huckin, T. (1995). *Genre knowledge in disciplinary communication*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Bhatia, V. (1994). *Analyzing genre: Language use in professional setting*. London: Longman.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi, Teknikler ve Örnek Çalışmalar*, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Can, S. Karabacak E. ve Qin, J. (2016). Structure of Moves in Research Article Abstracts in Applied Linguistics. *Publications*, 4(3), 23.
- Cotos, E., Huffman, S. ve Link, S. (2015). Move analysis of the research article genre: Furthering and applying analytic constructs. *Journal of English for Academic Purposes*, 19(1), 52-72.
- Cremmins, E. T. (1982). *The Art of Abstracting*. Philadelphia: ISI Press.
- Çelik N. (2016). Yenilikçilik Konusunda Yapılan Doktora Tezlerinin İçerik Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 2(1), 29-42.
- Daloğlu, B.K. (2013). ‘Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Bilim Dalı’, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Doró, K. (2013). The rhetoric structure of research article abstracts in English studies journals. *Prague Journal of English Studies*, 2(1), 119-139.
- Durusoy İ. ve Dağ, F. (2019). Orman Ekonomisi Alanındaki Lisansüstü Tez Özetlerinin Sözbilimsel Hareket Çözümlemesi, *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*,

7(3), 1947-1956.

- Dzung Pho, P. (2008). Research article abstracts in applied linguistics and educational technology: a study of linguistic realizations of rhetorical structure and authorial stance. *Discourse Studies*, 10 (2), 231-250.
- El-Dakhs, D. A. S. (2018). Why are abstracts in PhD theses and research articles different? A genre-specific perspective. *Journal of English for Academic Purposes*, 36(2018), 48–60.
- Esfandiari, R. (2014). Realization of rhetorical moves and verb tense variation in two subdisciplines of computer sciences: Artificial intelligence and architecture. *IJLLALW*, 5(2), 564-573.
- Hieng-hiong, L. (2004). The structure of academic journal abstracts written by Taiwanese phd students, *Taiwan Journal of Tesol*, 1(1), 1-25.
- Hyland, K. (2000). *Disciplinary discourses: Social interactions in academic writing*. London: Longman.
- Janis, I. (2009). The problem of validating content analysis. İçinde *The content analysis reader*. California (ss. 358-366). Sage Publishing.
- Kanoksilapatham, B. (2005). Rhetorical structure of biochemistry research articles. *English for Specific Purposes*, 24(3), 269–292.
- Kanoksilapatham, B. (2007). Discourse on the move. İçinde *Introduction to move analysis*, (ss. 23–41). John Benjamins Publishing Company.
- Kaplan, A. (1943). Content Analysis and the Theory of Signs. *Philosophy of Science*, 10(4), 230-247.
- Kawese, T. (2018). Rhetorical structure of the introductions of applied linguistic PhD theses. *Journal of English for Academic Purposes*, 31(2018), 18-27.
- Kiliç-Çakmak, E., Çebi, A., Mihçi, P., Günbatır, M.S. ve Akçayır, M. (2013). A content analysis of educational technology research in 2011. *Procedia-Social and Behavioral Science*, 106(2013), 74-83.
- Koca, G. (2019). ‘A corpus driven genre analysis study on elt graduate students use and perceptions of discussion moves in research article’, Master Student Thesis, Yeditepe University Institute Of Educational Sciences, İstanbul, Türkiye.
- Koçbaş, B.D. (2006). ‘Expository writing in Turkish: a rhetorical approach to coherence and cohesion’, Master Student Thesis, Boğaziçi University Institute of Social Sciences, İstanbul, Türkiye.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: an introduction to its methodology*. California: Sage Publications.
- Lorés, R. (2004). On RA abstracts: from rhetorical structure to thematic organisation. *English for Specific Purposes*, 23(3), 280–302.
- Nwogu, K. N. (1997), The medical research paper: Structure and functions, *English for Specific Purposes*, 16(2), 119–138.
- Nueuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. California: Sage

Publications.

- Nunez-Mir, G., Desprez, J. M., Iannone III, B. V., Clark, T. L. ve Fei, S. (2017). An Automated Content Analysis of Forestry Research: Are Socioecological Challenges Being Addressed?. *Journal of Forestry*, 115(1), 1–9.
- Özdemir, A. (2019). ‘Türkiye’de Yetenek Yönetimi, YÖK Ulusal Tez Merkezi Verilerine Göre Bir İçerik Analizi Çalışması’, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karabük, Türkiye.
- Rashidi N. ve Meihami, H. (2018). Informetrics of Scientometrics abstracts: a rhetorical move analysis of the research abstracts published in Scientometrics journal. *Scientometrics*, 116(3), 1975-1994.
- Ren. H ve Li, Y. (2011). A Comparison Study on the Rhetorical Moves of Abstracts in Published Research Articles and Master’s Foreign-language Theses. *English Language Teaching*. 4(1), 162-166.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. Practical Assessment. *Research & Evaluation*, 7(17), 1-6.
- Swales, J. M. (1981). *Aspects of article introductions*. Birmingham: The University of Aston, Language Studies Unit.
- Swales, J. (1990). *Genre analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Swales, J. M 1981, Aspects of article introductions Aston ESP, research rep. no. 1, The University of Aston, *Language Studies Unit*, Birmingham, England.
- Swales, J. M., (2012). *Research Genres*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Türker, M. F. (2013). *Ormancılık İşletme Ekonomisi*. Trabzon: Ormancılık ve Tabiatı Koruma Vakfı.
- Ünal H.E. (2008). ‘Türkiye’de Orman Fakültelerinin Orman Ekonomisi Anabilim Dallarındaki Araştırma Ve Yayın Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi’, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Wang, W. (2011). ‘A Content Analysis of Reliability in Advertising Content Analysis Studies’, Master Student Thesis, East Tennessee State University, United States.
- Yağız, O., Aydın, B. ve Akdemir, A. S. (2016). ELT research in Turkey: A content analysis of selected features of published articles. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 12(2), 117-134.
- Zand-Moghadam, A. ve Meihami, H. (2016), A Rhetorical Move Analysis of TEFL Thesis Abstracts: The Case of Allameh Tabataba’i University. *Issues In Language Teaching*, 5(1), 1-23.

7. EKLER

7.1. EK 1: ANABİLİM DALLARI KELİME BULUTLARI

Şekil 7.1. Orman amenajmanı AD kelime bulutu.

Şekil 7.2. Orman botaniği AD kelime bulutu.

Şekil 7.5. Havza amenajmanı AD kelime bulutu.

Şekil 7.6. Silvikültür AD kelime bulutu.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Fatmana DAĞ
Doğum Tarihi ve Yeri : 23.04.1992/ACIPAYAM
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : fatmana_dag@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y Lisans	Orman Mühendisliği	Düzce Üniversitesi	2019
Lisans	Orman Mühendisliği	Düzce Üniversitesi	2016
Lise	Matematik-Fen	Kelekçi Lisesi	2009

YAYINLAR

Durusoy İ. ve Dağ, F. (2019). Orman Ekonomisi Alanındaki Lisansüstü Tez Özetlerinin Sözbilimsel Hareket Çözümlemesi, *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7(3), 1947-1956.